Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXXI. št. 85 Ljubljana, petek 15. aprila 1938 Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Mednarodni položaj v angleški luči:

Društvo narodov in svetovni mir

Kljub vsem težavam preteklosti in sedanjosti bo Društvo narodov vendarle ostalo odločilen činitelj pri učvrstitvi evropskega miru — Pred novo skupno akcijo Anglije in Francije

London, 15. aprila. br. Te dni je izšla v Londonu knjiga, ki jo je napisal general Temperley, eden najzaupnejših svetovalcev angleškega zunanjega ministrstva zadnja desetletja. Knjiga ima naslov »Šepetajoča galerija Evrope«. Predgovor je napisal bivši zunanji minister Eden. Knjiga je zbudila v vsej angleški in mednarodni politični javnosti veliko pozornost, ker osvetljuje svetovni položaj in kritično razpravlja o mednarodnih akcijah zadnjega desetletja, ki so vse stremele za tem, da se v okviru Društva narodov okrepi in učvrsti mir. Vodilni angleški listi objavljajo glavno vsebino te knjige.

General Temperley naglaša, da sistem kolektivne varnosti, ki sta ga tako propagirala Francija in Anglija, ni prišel do veljave predvsem zaradi tega, ker niti ena država ni bila voljna, da zaradi druge riskira vojno. Članice Društva narodov so sicer pripravljene izvršiti vse obveznosti, izvirajoče iz pakta Društva narodov, kadar gre za lastne interese, toda če gre za tuje interese, Društvo narodov ni prišlo iz oklevanja in je s tem mednarodni položaj le poslabšalo. Da bi moglo Društvo narodov uspešno vršiti svojo nalogo, bi morale vstopiti v ženevsko ustanovo predvsem Zedinjene države Severne Amerike, Nemčija in Italija. Nemčija je in ostane središče vse zapletenosti evropskih problemov in od njene končne odločitve je odvisen mir v Evropi. Zadnjo besedo, ki bo pomenila mir ali vojno, bo imel Hitler. Kljub sedanjemu napetemu mednarodnemu položaju pa je pisec mnenja, da so izgledi za mir še vedno v razmerju 3 : 1. Priznava pa tudi, da Nemčije ni mogoče za stalno izključiti od kolonialne posesti. Slej ali prej bo Nemčija morala dobiti kolonije, bodisi da ji vrnejo njene prejšnje kolonije, bodisi da ji dodele nove.

Glede razorožitve naglaša general Temperley, da je obstojala možnost stvarnega uspeha ob priliki sestanka razorožitvene konference leta 1932. Tedanji nemški kancelar dr. Brüning se je zadovoljil s tem, da se poveča stanje Reichswehra na 150 tisoč mož ter da se rok vojaške službe zniža od 12. na šest let ter da se osnuje stalna milica, ki bi štela 50.000 mož in čije službeni rok bi znašal tri leta. Dr. Brüning ni zahteval da se Nemčiji prizna pravica do vseh vrst orožja.. Zadovoljil se je z enostavnim orožjem. Macdonald in ameriški delegat Stimpson sta bila naklonjena nemškim zahtevam, toda Francija se je protivila. V ostalem smatra pisec, da je Francija vedno prihajala prepozno. Nemci pa so pozneje stavili vedno večje zahteve. Napori za razorožitev so propadli zaradi tega, ker se Francija sploh ni nameravala razorožiti, pozneje pa je bila njena pripravljenost do razorožitve že prepozna. Prej so Francozi vedno zahtevali, da se mora najprvo zagotoviti varnost Francije in to na ta način, da prevzame Anglija avtomatične obveznosti, na kar pa nobena angleška vlada ni mogla pristati.

Komaj leto dni po neuspehu razorožitvene konference je prišel na oblast v Nemčiji Hitler. Ko je tedanji zunanji minister Simon vprašal generala Temperleyja, kaj misli o Nemcih, mu je ta odgovoril, da bo morala Anglija nastopiti proti Nemčiji, da reši mir, če Nemci ne bodo spremenili svojih metod. V to svrho bi bilo potrebno, da Anglija, Francija in Belgija okupirajo važne postojanke na Renu, kajti dokler so te postojanke v rokah zapadnih velesil, je Nemčija napram njim brez moči.

Po mnenju generala Temperleya Nemčija niti marca 1936, ko je zasedla Posaarje še ni bila sposobna in pripravljena za vojno. Prvih 48 ur po okupaciji so bili Francozi pripravljeni za vojaško intervencijo in bi jo bili tudi izvedli in pregnali nemške čete iz Porenja, kar bi bilo verjetno povzročilo padec narodno socialističnega režima v Nemčiji. Toda Francija takrat ni našla razumevanja v Londonu. Anglija se je bala Japonske ki je kazala na Daljnem vzhodu zelo agresivne namere. Glede na velikansko oddaljenost je imela Japonska veliko prednost.

Danes je položaj dovela spremenjen. Evropa je na poti k sporazumu. Če se bodo uresničila pričakovanja, ki jih stavijo mednarodni krogi na sporazum med Italijo in Anglijo, potem se mora računati s tem, da je vojna nevarnost za daljšo dobo odstranjena.

Kakšna bo vloga Društva narodov v tem novo nastalem položaju, bo pokazala bližnja bodočnost. Vsekakor je izven dvoma, da Francija slej ko prej želi okrepitev ženevske ustanove. Isto željo je nedavno izrazil v spodnji zbornici tudi predsednik angleške vlade Chamberlain. V tem pogledu bo velike važnosti sestanek angleških in francoskih državnikov, ki bo v Londonu takoj po praznikih. Na tem sestanku bodo premotrili celokupni mednarodni položaj in se dogovorili za čim tesnejše sodelovanje med Anglijo in Francijo. Verjetno je, da se bosta Pariz in London ne glede na odklonilno stališče Italije in Nemčije izjavila za Društvo narodov, ki bo tako pri oblikovanju miru Evrope tudi v bodoče igralo veliko vlogo.

Odgoditev angleškega parlamenta

Zadovoljstvo z razvojem mednarodnega položaja

London, 15. aprila. w. Spodnja zbornica je včeraj odgodila do 26. aprila svoje seje dočim je gornja zbornica šla na počitnice do 2. maja. Novo zasedanje spodnje zbornice se bo pričelo z objavo državnega proračuna. Zakladni minister sir John Simon bo konec prihodnjega tedna predložil parlamentu svoje načrte za kritje povečanih izdatkov za oboroževanje. Pred odgoditvijo spodnje zbornice je ministrski predsednik Chamberlain kratko govoril o potovanju vojnega ministra lorda Belishama v Rim in o italijansko-angleškem dogovoru. Poudarjal je, da obisk vojnega ministra Belishama ni političnega značaja. Dalje je ministrski predsednik sporočil, da bo italijansko-angleški dogovor podpisan v soboto. Izjava o predstoječem podpisu pogodbe je bila sprejeta v Londonu s posebnim zadovoljstvom. Večerni listi poudarjajo, da se od Chamberlaina srečno pričeta pogajanja z Italijo bližajo pozitivnemu zaključku. »Evening Standard« pravi, da ta pogajanja opravičujejo k najboljšim nadam.

Rim, 15. aprila. h. Ministrski predsednik Mussolini je včeraj vpričo zunanjega ministra grofa Ciana sprejel angleškega poslanika lorda Pertha, s katerim je imel zaključni razgovor o italijansko-angleških pogajanjih. Mussolini je prečital besedilo italijansko-angleškega dogovora, ki bo podpisan v soboto v palači Chigi.

London, 15. aprila. AA. DNB. »Star« piše, da se bo Hoare Balisha, vojni minister, na poti z Malte in Rima, ustavil tudi v Parizu, kjer se bo sestal z Daladierom in se z njim posvetoval o načrtih za angleško-francosko vojaško sodelovanje. Ti posveti se bodo nadaljevali med obiskom francoskih državnikov v Londonu.

7 milijard za gospodarski pogon

zahteva Roosevelt od ameriškega kongresa

Washington, 15. aprila. AA. Havas: V poslanici kongresu zahteva Roosevelt med drugim tudi 7 milijard 112 milijonov dolarjev. Poslanica ima dva dela. V prvem delu se zahtevajo novi krediti za podporo brezposelnih in za kredite zasebnim podjetjem. V drugem delu pa zahteva Roosevelt kredite za dvig kupne moči konzumentov in za boljšo razdelitev državnih dohodkov. Med drugim pravi Roosevelt: Naši proizvodnji škoduje samo to, da nismo edini. Potrebno je, da ameriški narod pokaže, da živi v slogi in da je sedaj prišel trenutek, da se v delu izkaže vsa njegova volja. Kar se mene tiče, sem pripravljen doprinesti svoj delež. Za izraz skupne volje se morajo izreči vsi tisti, ki so v vladi, industrijalci, finančniki in delavske strokovne zveze. Še naprej bo podpiral narodno gospodarstvo s sredstvi, ki se mu zde najbolj primerna. Upa, da večina ameriških državljanov še odobrava njegov program in zato je hotel vsemu ameriškemu narodu predložiti vse tisto, kar misli storiti na socialnem, gospodarskem in upravnem polju.

Vprašanje avstrijskih beguncev

Društvo narodov bo šele maja sklepalo o njihovi zaščiti

London, 15. aprila. br. V londonskih krogih in krogih mednarodne organizacije za podporo beguncem se podrobno bavijo z vprašanjem, ali spadajo begunci iz Avstrije v pristojnost komisarja Društva narodov za nemške begunce. Komisar za nemške begunce sir Neill Malcolm smatra, da navodila, ki jih je dobil od Društva narodov, veljajo izključno za begunce iz Nemčije, ne pa tudi na begunce iz Avstrije. V drugih krogih pa so mnenja, da veljajo določbe za nemške begunce avtomatično tudi za begunce iz Avstrije, ki je sedaj sestavni del Nemčije. Odločitev o tem bo moral izdati svet Društva narodov na svojem majskem zasedanju. Verjetno je, da bo svet Društva narodov pristojnost komisarja za nemške begunce s posebno resolucijo avtomatično razširil tudi na avstrijske begunce. Ta sklep pa mora odobriti tudi še skupščina Društva narodov. Dotlej pa je prepuščeno posameznim vladam, da po svoji uvidevnosti uporabljajo določbe statuta za begunce tudi za avstrijske begunce.

Amerika bo dobavljala Angliji letala

London, 1. aprila. o. Vlada je že imenovala posebno delegacijo, ki bo te dni odpotovala v Ameriko, da sklene s tamkajšnjimi tovarnami kupčijo o dobavi 500 bombnikov za 4 milijone funtov šterlingov. Ameriške letalske tovarne naj bi prevzele tudi obveznost, da bodo ustanovile svoje posebne podružnice v Kanadi, v kateri bodo izdelovale letala izključno za Veliko Britanijo. To je potrebno predvsem zaradi tega, da bi si Anglija v primeru vojne, v kateri bi Zedinjene države ostale nevtralne, zagotovili nemoteno dobavo vojnih letal, kakor bi si je ne, če bi se po ameriškem nevtralnostnem zakonu oviral izvoz letal iz Zedinjenih držav.

Bivši španski kralj v Atenah

Atene, 1. aprila. AA. Bivši španski kralj Alfonz XIII. je davi prispel v strogem incognito z italijanskim parnikom »Conte di Savoia« v Atene. Takoj po prihodu je odšel na dvor, nato pa je obiskal predsedništvo vlade. Zvečer je z istim parnikom odpotoval iz Aten.

Nobenih strank v Rumuniji

Novi strogi ukrepi proti delovanju bivših strank v kakršnikoli obliki

Bukarešta, 15. aprila. AA. Danes bo objavljen kraljevi ukaz o dopolnilih k staremu zakonu o zaščiti države. Ta dopolnila bodo obsegala določbe, ki naj popolnoma preprečijo delovanje bivših strank, posebno pa »železne garde«. Tudi nove politične organizacije bodo nemogoče. Propaganda proti državni obliki, za razlastitev osebne lastnine, agitacija proti plačevanju davkov in propaganda za razredno borbo bodo strogo kaznovane. Notranje ministrstvo lahko tudi prepove izhajanje listom in spisom, ki bi širili strankarstvo v Rumuniji. Državni uradniki in dijaki se ne smejo vmešavati v politično življenje. Vsi znaki so prepovedani, prav tako tudi nastopanje v vojaških formacijah.

Bukarešta, 15. aprila. AA. Včeraj so objavili, da bosta turški predsednik vlade in zunanji minister obiskala Bukarešto dne 3. maja.

Bukarešta, 15. aprila. AA. Več tujih listov je objavilo vest, da bo nemški zunanji minister von Ribbentrop kmalu obiskal Bukarešto. Rumunski uradni krogi izjavljajo, da še ne vedo ničesar o kakem takem obisku.

Mojstrski turnir Ljubljanskega šahovskega kluba

V IV. kolu so nekateri podarili točke — Pirc bo izgubil proti Szaboju

Ljubljana, 15. aprila

Jubilejni turnir LŠK postaja čedalje zanimivejši. Skoraj sleherno kolo prinese nova presenečenja. Poleg mirnih so na sporedu tudi zelo divje partije, pri katerih pride redno do veljave časovna stiska in z njo napake, ki odločilno vplivajo na izid. Celo točko je na tem turnirju zelo težko dobiti in se morajo tudi šahovske veličine kakor Pirc, dr. Tartakower in dr. Vidmar zadovoljiti z remiji. Dvakratni šampion Jugoslavije ne igra tako, kakor se je po njegovem velikem uspehu na turnirju v Lodžu računalo. Zdi se, da se še ni opomogel od naporov tega turnirja, kajti v njegovi igri manjkajo poteze, ki bi dovedle do zmage. Seveda je treba upoštevati, da je imel Pirc v vseh dosedanjih kolih same težke nasprotnike, ki niso posebno radodarni s točkami. Drugi mojstri so v začetnih kolih imeli lažje delo in zavzemajo zato trenotno boljša mesta. Le zato je mogoče, da je poleg Kostića, za katerega dobro mesto se je že v naprej računalo, na vodstvu tudi Bröder, ki nikakor ni med favoriti turnirja. Ko bodo odigrane prekinjene partije, se bo položaj precej razčistil in pokazal povsem drugo lice. Madžarski prvak Szabo ima po 4 kolih prav za prav 4 točke, ker je v obeh prekinjenih partijah pred gotovo zmago. Imel pa je edino v Pircu močnejšega nasprotnika, dočim je imel v prvih treh kolih razmeroma lahko delo. Sploh pa zdaj še ni mogoče soditi, kateri mojstri bodo na koncu na prvih mestih, kajti sleherno kolo lahko prinese nova presenečenja.

Dočim se je v prejšnjih kolih večina partij končala remis, je včerajšnje četrto prineslo obrat. Le na štirih deskah je bil rezultat neodločen, na vseh ostalih je šlo za celo točko. Na prvi deski je **Preinfalk** izbral Rubinsteinov sistem, **dr. Vidmar** pa se je branil po Tarraschu. Preinfalk je ponujeni remis v začetku odklonil, je pa končno le uvidel, da ni mogoče zmagati in je pristal na pol točke. Izredno borbeno je bilo na drugi deski med **Pircem** in **Szabojem**. Beli ni mogel v indijski partiji dobiti v otvoritvi nobene prednosti, temveč je bil položaj za črnega celo nekoliko boljši. Madžarski prvak je sploh igral zelo dobro in vseskozi korektno ter prešel v končnico, ki je bila zanj zaradi dveh prostih kmetov znatno ugodnejša. Pircu se je sicer posrečilo razbiti neprijetna kmeta, v časovni stiski pa ni igral najboljše in izgubil kmeta. Szabo stoji v prekinjeni partiji pred gotovo zmago. Zelo mirno je bilo v slovanski obrambi damskega gambita med **Foltysom** in **Steinerjem**. Še preden sta pretekli 2 uri, sta se nasprotnika sporazumela za remis. V Rettijevi partiji med **Vidmarjem ml.** in **dr. Trifunovićem** v začetku ni kazalo, da bo izid neodločen. Črni je igral vehementno na napad, duhovita kombinacija Vidmarja pa je nenadno razpršila temne oblake in je analiza pokazala, da je bil remis v 19. potezi popolnoma upravičen. **Dr. Tartakower** je igral dunajsko partijo nasproti **Kostiću** zelo dobro. Ker je imel črni v končnici dvojnega kmeta, je »Tarta« odklonil remis, vendar ga je Kostić z odlično obrambo k temu prisilil. Tri partije so se končale šele na večernem nadaljevanju. **Šorli** je igral indijsko partijo nasproti **Nedeljkoviću** prav dobro. V izenačenem položaju pa je igral na zmago, žrtvoval kmeta in izgubil po nepotrebnem celo točko. Najbolj divje je bilo v srečanju med **Furlanijem** in **Totom**. Zmajska varijanta sicilijanke je pričarala na desko čudovite možnosti, ki jih je v turnirski partiji težko preračunati. Nujno je moralo priti do časovne stiske in tu je Furlani naredil napako in izgubil. **Dr. Asталoš** je v francoski partiji nasproti **Bröderju** igral na napad. V ta namen je žrtvoval kmeta in je ob prekinitvi zares imel ugodnejšo pozicijo. Med odmorom pa se je menda zakombiniral, kajti pri večernem nadaljevanju je na kuvertirano Bröderjevo odgovoril a tempo, to pa je bila odločilna napaka, zaradi katere je izgubil kvaliteto in z njo partijo, ki bi jo sicer lahko dobil.

Stanje po 4. kolu: Bröder, Kostić 3, dr. Trifunović 2 in pol, Szabo 2 (2), Tot 2 (1), dr. Asталoš, Furlani, Preinfalk, dr. Tartakower 2, Pirc, dr. Vidmar 1 in pol (1), Nedeljković 1 in pol, Foltys, Steiner, Vidmar ml. 1 (1), Šorli 0.

V današnjem V. kolu igrajo dr. Vidmar - Furlani, Kostić - Preinfalk, Steiner - dr. Tartakower, dr. Trifunović - Foltys, Bröder - Vidmar ml., Szabo - dr. Asталoš, Nedeljković - Pirc, Tot - Šorli.

Čitajte, širite, naročajte „Slovenski Narod!“

Politični obzornik

Beseda mladih nacionalistov

Izšla je 14. velikonočna številka »Naše volje«, glasila jugoslovenske mladine. Ima pestro vsebino, posebno pažnjo pa v njej zasluži članek »Kaj nas loči«, v katerem list označuje svoje stališče napram jugoslovenski ideji. Konec članka se glasi:

»... smo Jugosloveni in se priznavamo k enotnemu jugoslovenskemu narodu. Kot teče naša Sava tja proti vzhodu in pride s svojimi slovenskimi pritoki med brate Hrvate ter se slednjič pod kraljevskim Beogradom izlije v mogočni Donav, da kot njegov nevidni, pa vendar bistveni sestavni del preide v Črno morje in pljuska ob južne obale slovanske Rusije, tako smatramo tudi mi, da smo Slovenci dolžni dajati vse svoje sposobnosti, vse svoje umske in telesne sile na razpolago višji jugoslovenski enoti, ki bo le tedaj jugoslovenska, če bo vsebovala vse najboljše, kar morejo dati iz sebe njeni sestavni deli — slovenski, hrvatski in srbski. Jugoslovenska misel ne likvidira niti slovenstva niti srbstva niti hrvatstva, ona le usmerja vse to, kar je slovenskega, srbskega in hrvatskega, v isto smer, ona le veže te bistvene in neobhodno potrebne sestavne dele v jugoslovensko celoto. Ta jugoslovenska celota je prvi in glavni pogoj za nadaljnji obstanek Slovencev, našega jezika in naše tolikokrat poudarjene samobitnosti. Sava ostane od Triglava do Beograda, pa čeprav prehaja potem v Donav. Slovenci ostanemo in moramo ostati Slovenci, pa čeprav prehajamo v jugoslovensko enoto, kamor spadamo po svojem poreklu in kjer je naš edini resnični in varni dom.« —

Ali bodo letos skupščinske volitve?

Mnogi listi so pisali, da je treba že letos računati z volitvami v narodno skupščino. Nekateri listi so že vedeli povedati, da ima vlada že izdelan nov volilni zakon, ki ga v maju predloži narodni skupščini in senatu v odobritev. Z ozirom na te vesti se je v javnosti mnogo ugibalo, kakšen bo ta volilni zakon, bodo-li ž njim uveljavljene zopet tajne volitve, ali bo v tem pogledu ostalo vse pri starem, to je pri javnem glasovanju. O novem volilnem zakonu razpravlja »Slobodna misao« in je tega-le mnenja: Volilni zakon naj bi uvedel banovinske liste s sreskimi kandidati, ki bi morali imeti 200 podpisnikov, a vsaka banovinska lista bi morala imeti svoje kandidate vsaj v 2 tretjinah srezov. Lista, ki bi ne dobila vsaj 10.000 glasov, bi ne sodelovala pri porazdelitvi mandatov po d'Hontovem sistemu. Ako bi te določbe ne bile sprejemljive, nasvetuje list: Banovinska lista, sreski kandidati, ako dobi banovinska lista absolutno večino glasov, ji pripadejo vsi mandati razen onih v onih srezih, kjer so sreski kandidati dobili absolutno večino. — No, kakor se zdi, delajo listi, ki pišejo o skorajšnjih skupščinskih volitvah, račun brez krčmarja. Preteklo nedeljo je namreč imel bivši poštni minister dr. Kaludjerčić v Pazariću pri Sarajevu političen sestanek, na katerem je tudi govoril o bodočih skupščinskih volitvah. Izjavil je med drugim: »Letos ne bo skupščinskih volitev. Ta narodna skupščina bo še razpravljala o državnem proračunu za leto 1938-39, in šele potem se bo lahko govorilo o novih volitvah.«

Komu pripada bodočnost?

»Omladinski borac« je organ nacionalne mladine. Izdaja ga Vaso Vukotić. V svoji zadnji številki je objavil članek, v katerem poudarja, da je bila preteklost romanska, da je sedanjost germanska, a da bo bodočnost pripadla Slovanom. V listu je tudi članek, ki ga je napisal Milan Popović. V tem članku izvaja Popović, da je treba delati po programu: »En narod od Soče do Varne, noben Jugoslovan ne sme biti gladen, bos in nepismen, tisoč in tisoč šol, bolnic, traktorjev, knjižnic, nihče nezaposlen, nihče nezavarovan, nihče bogataš, dokler v državi ne izgine zadnji siromak.« — Lep, idealen program, toda težko izvedljiv.

Nekdaj je bilo . . .

V beograjskem »Krugu« čitamo: »Pod Habsburžani. Kumanovo, Hrvatski in srbski Sokol v Dubrovniku zborujeta skupno: Ni več dveh Sokolov, samo eden! — Na bojiščih vojna. V Zagrebu na proslavi stoletnice Petra Preradovića prireja mladina z vseučilišča povorko. Kdo naj nosi hrvatsko trobojnico? Srb, dijak Milan Kašanin! — V malem mestecu dalmatinske Zagore slavijo Preradovića. Sokolski dom in mesto sta okrašena s srbskimi in hrvatskimi zastavami. Policija ukaže v sporazumu z vojaško komando, da se morajo odstraniti srbske zastave. Sokol in vsi meščani snamejo tudi hrvatske zastave, ko se ne morejo viti srbske . . .« —

Mislite v teh dneh na CMD in darujte za njen sklad!

Sleparije po telefonu

Sklenjena veriga indicev in dokazov je utemeljila krivdo, čeprav je obtožence trdil, da je nedolžen

Ljubljana, 15. aprila

Nedavno smo poročali, kako je nekemu sleparju uspelo osleparitl tovarno Mergenthaler s pomočjo telefonskega naročila večje količine usnja. Slepar je vedel za ime obrtnika, ki je stalni odjemalec usnja v tovarni in je na njegovo ime enostavno po telefonu naročil blago, katerega je nato prodal. Po tem res preprostem načinu je uspelo tudi trgovcu Ivanu Javorniku iz Ljubljane osleparitl dve ljubljanski tvrdki za večjo vsoto.

Ivan Javornik se je zaradi teh sleparij zagovarjal pred sodnikom poedincem g. Kokaljem. Obtožbo je zastopal državni tožilec g. Branko Goslar, Obtožnica je Javornika dolžila, da je dne 7. januarja letos telefoniral uradnici pri Gospodarski zvezi Marti Marinkovi in se ji predstavil za avtoizvoščka Dularja z Dolenjske ter izjavil, da ima naročiti za trgovca Adolfa Remica iz Mirne peči razno špecerijsko blago. Blago v vrednosti 1083 din naj se takoj dostavi v neko gostilno v Florijanski ulici.

Dne 17. januarja je Javornik naročil po telefonu pri tvrdki Šarabon za 4321 din špecerijskega blaga. Govoril je z uradnikom Ivanom Orlom in se mu predstavil zopet kot avtoizvoščček Dular. Trgovec Hude iz Mirne peči mu je naročil, je rekel Javornik po telefonu, naj pri Šarabonu blago naroči in ga pripelje v Mirno peč. Javornik je pripomnil, da ne utegne blago prevzeti v skladišču tvrdke, pošljejo naj ga v neko gostilno na Celovški cesti.

Ko je Marinkova naročnika po telefonu vprašala, zakaj ne more blaga prevzeti v skladišču Gospodarske zveze, je Javornik odgovoril, da razklada na Viču neko opremo in ne ve, kdaj bo to delo opravil, zato naj Gospodarska zveza dostavi špecerijo kar v gostilno v Florijanski ulici, kjer bo nakladal drugo blago in prevzel ob tej priliki tudi špecerijo za trgovca Remica. Ker je Remic stalni odjemalec Gospodarske zveze, uradnica ni imela pomislekov in je naročeno blago dostavila v gostilno v Florijanski ulici. Remic je kmalu nato dobil račun, katerega je vrnil s pripombo, da blaga ni naročil in ga tudi ni sprejel.

Dobre štirinajst dni kasneje je Javornik na podoben način osleparil tvrdko Šarabon. Uradniku je natvezil, da mora peljati pohištvo na Ježico, pri povratku bo blago za trgovca Hudeta prevzel v neki gostilni na Celovški cesti. Tvrdka Šarabon je v resnici špecerijo dostavila v to gostilno v dobri veri, da jo je naročil njen stalni odjemalec Hude iz Mirne peči.

Ljubljanski policiji se je po obširnem poizvedovanju posrečilo ugotoviti, da je bil neznani slepar, ki je obakrat naročil po telefonu blago, bivši trgovec Ivan Javornik. Večino blaga je Javornik razpečal, to je policija ugotovila in na ta način je prišla do zaključka, da je Javornik blago na sleparski način tudi naročil. Javornik je v preiskavi in tudi na glavni razpravi zanikal krivdo. Priznal je le to, da je blago razpečaval, zanikal pa je, da bi ga tudi po telefonu na prej opisani način naročil. Trdil je, da je špecerijo dobil od nekega »Franceljna«, katerega osebno pozna, ne ve pa za njegov priimek niti za njegovo stanovanje. Ta zagonetni Francelj, ki verjetno sploh ne obstoja, mu je baje dne 5. januarja na tromostovju ponudil špecerijsko blago v nakup. Pogodila sta se in Francelj mu je špecerijo poslal na dom. Javornik je vedel celo povedati, da je Francelj prišel z blagom iz smeri, kjer je gostilna pri Amerikancu. Stirikrat ali petkrat je prišel obložen z blagom v stanovanje in prejel od Javornika 500 din. Francelj je ob tej priliki Javorniku obljubil, da mu bo še priskrbel blaga, ker je njemu lahko, ker ga dobi po primerni ceni na Sušaku.

Dne 18. februarja mu je Francelj zopet pripeljal na vozičku večjo količino blaga. Zahteval je za blago 2000 din, končno je bil pa zadovoljen s 1500 din.

Obtoženčev zagovor je bil ovržen s pričevanjem Megličeve Pavle, ki je na svojo izpoved priseglа. Izjavila je, da je prišel neki mlajši moški v gostilno »Pri deteljici« v Florijanski ulici vprašat, ali so dostavili za avtoizvoščka Dularja neko špecerijo v gostilno. Ta mlajši moški je bil Javornik. Blaga tedaj še ni bilo v gostilni, kmalu nato ga je pa šofer Gospodarske zveze pripeljal in Javornik ga je pod večerom prevzel in ga odpeljal.

Glede sleparije dne 17. januarja v škodo tvrdke Šarabon je bil obtoženčev zagovor ovržen s pričevanjem Marije Skušek, katero je obtoženec tega dne prosil, naj mu posodi ponošeno obleko svojega moža. Pojasnil je Skuškovi, da je dobil neko robo, katero bo skušal preoblečen vtihotapiti skozi mitnico. Zvečer tega dne je prosil še njenega moža Skuška Ivana, naj mu priskrbi voziček. Skušek pa tej prošnji ni ugodil. Skušek pa je pristal, ko ga je obtoženec prosil, naj pride pred gostilno Habjan na Celovški cesti, da mu bo pomagal blago prevzeti in voziti.

Priča Viger Ivan, ki stanuje pri Skuškovih, kjer je stanoval tudi Javornik, je izpovedal, da se je obtoženec izdajal za trgovca na debelo, ki dobiva večje količine kave, rozin, fig in olja iz Italije. Dne 17. januarja mu je pravil, da je blago ravnokar dobil iz Italije in da ga mora prevzeti v neki gostilni na Gosposvetski cesti. Ko je Javornik šel po blago, se je oblekel v staro ponošeno obleko. Pojasnil je, da zaradi mitnice. Priča Krašovic Jernej je pa izjavil, da si je obtoženec neki dan po božiču pri njem izposodil voziček. Končno so ugotovili, da je obtoženec pošiljal iz preiskovalnega zapora Skuškovi pošto z naročilom, naj priča, da je blago nekomu plačal in naj ga s tem razbremeni.

Veriga dokazov je bila s tem pričevanjem in dokaznim gradivom sklenjena, sodnik je kljub trdovratnemu zanikanju spoznal obtoženca za krivega in mu prisodil za drzne sleparije po telefonu 5 mesecev strogega zapora in 300 din denarne kazni. Državljanske pravice je obsojenec s sodbo izgubil za dobo 2 let. Kazen je Javornik sprejel, s čimer je priznal, da ni bil po krivici obsojen.

NEVARNA ŽENSKA

Pred meseci si je s službenim samokresom končal življenje neki ljubljanski stražnik, ki je zapustil nenavadno oporoko. V dolgem pismu je obdolžil svojo ljubico, da je skrajno pokvarjena ženska, čeprav se zna narediti, kakor da je angelček. Zaradi nje je obupal nad življenjem. Preden si je pognal kroglo v glavo, je nesrečni stražnik na dolgo opisal v svoji oporoki, kako ga je ljubica varala, razkril pa je tudi vse njene tajnosti, med drugim tudi to, da ji je neka babica odpravila trikrat plod. Policija je dekle takoj aretirala in kmalu nato tudi babico. Obe sta sedeli te dni na zatožni klopi. Lepo oblečena kakor mestna gospodična je perica Nežika stala pred sodniki. S svojo zunanjostjo bi lahko zmešala vsakega moškega. Stražnika, ki jo je spravil na zatožno klop, ni samo zmešala, temveč ga je celo spravila na oni svet. Perica Nežika je pač nevarna ženska. Sodniki so ji prisodili 2 meseca zapora pogojno za 3 leta, babici pa 5 mesecev strogega zapora. Obe sta kazen sprejeli.

324 nemških izletnikov na Bledu

Ljubljana, 15. aprila

Vse kaže, da bo letos pri nas tudi dobra tujska prometna sezona. Že vso zimo so prihajali k nam številni tujci in polne so bile izletnikov in smučarjev letošnjo zimo tudi naše zimske smučarske postojanke. Tudi za velikonočne praznike je napovedanih mnogo gostov in že danes popoldne se pripelje na Bled 324 izletnikov iz Nemčije. Z Bleda prirede izlete v dveh skupinah na Plitvička jezera in na Sušak, spotoma se pa ustavijo tudi v Ljubljani.

Poleg Nemcev pride tudi mnogo Italijanov, saj bo v soboto zjutraj v Bohinjsko Bistrico pripeljal poseben vlak z izletniki, med katerimi je največ naših ljudi, ki bodo obiskali Brezje, nekaj pa tudi Italijanov, ki bodo posetili Bled in Bohinj. Med prazniki se pa pripelje v Ljubljano tudi večja skupina Italijanov z avtobusi in v avtomobilih.

Malo postnega blaga

Ljubljana, 15. aprila

Danes so se hoteli mnogi meščani po vseh pravilih postiti in zato so se gospodinje že na vse zgodaj zanimale za postne specialitete na ribjem trgu. Toda bile so precej razočarane, ker ni bilo naprodaj najbolj priljubljenih morskih rib. Zadnja burja je povsem zmešala ribičem račune, razen tega je pa bil slab ribolov tudi zaradi svetlih noči. S tem pa niso računale naše gospodinje in so morale zadnji trenutek spremeniti jedilni list.

Izmed morskih rib je bilo danes naprodaj največ giric, ki so bile po 18 do 20 din kg in tuna, ki so ga prodajali od 32 do 44 din. Cene morskih rib so precej poskočile, kar sprevidimo že iz tega, da so prodajali celo osliče po 44 din kg in sardelice po 26 din. Naprodaj je bilo še nekaj kilogramov kvarnerskih rakov, in sicer po 36 din. Morske ribe so precej nadomestovale rečne, ki jih je bilo na izbiro. Toda prodajalci niso posebno zadovoljni s kupčijo. Ščuke so bile naprodaj od 16 din kg naprej. Prodajali so še linje, krape, platnice ,ostriže in postrvi po nespremenjenih cenah. Žabjih krakov ni bilo mnogo naprodaj v primeri s povpraševanjem.

Značilno je, da je danes na živilskem trgu vladalo v splošnem mrtvilo. Predvsem so danes praznovali mnogi mesarji že po tradiciji. Mnogo stojnic je bilo praznih in tudi suhega mesa ni bilo mnogo naprodaj. Slabo je bil založen tudi zelenjadni trg kakor ob navadnih tržnih dneh. Nenavadno malo je bilo naprodaj jajc in perutnine v primeri s povpraševanjem. Trg je bil danes tako slabo zaseden, ker imajo tudi prodajalke same mnogo dela doma. Razumljivo je, da so bila jajca zaradi tega nekoliko dražja. Lepša so prodajali po 10 din 15 do 16 komadov, torej nekoliko dražje kakor prejšnje dni. Zato so nekatere gospodinje začele razmišljati, da bi reducirale pirhe.

Iz Ptuja

— **Zborovanje invalidov** se je vršilo v nedeljo v prosvetni dvorani »Mladike«. Občnega zbora se je udeležilo okoli 400 invalidov, vdov in vojnih sirot ter zastopniki raznih društev. Zborovanje je otvorilo pevsko društvo Cecilija s pesmijo »Oj, Doberdob«. Delegat Zveze g. Vuk je obširno poročal o osnutku novega invalidskega zakona, po katerem bodo vse krivice invalidom popravljene. Izvajanjem delegata so navzoči zborovalci z zanimanjem sledili in se je slišala marsikatera trpka beseda. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor tukajšnje krajevne organizacije s predsednikom notarjem Malezičem Petrom, podpredsednik Maroh Peter, tajnik Leben in blagajnik Kostanjevec.

Antonija Kadivec

Ljubljana, 15 aprila

V svoji hiši na Bleiweisovi cesti 7 je snoči za vedno zatisnila oči blaga napredna slovenska žena Antonija Kadivčeva, bivša trgovka v Prešernovi ulici 36.

Pokojnica je bila Ljubljančanka iz stare meščanske rodbine. Še v rani mladosti se je navduševala za narodno stvar in je živo sodelovala v raznih društvih. Posnelo je, ko je po starših prevzela trgovino v Prešernovi ulici, so se zbirali pri njej slovenski pisatelji, s katerimi je rada kramljala o slovenski literaturi in umetnosti. Pokojna je bila prijateljica tudi z vsemi vodilnimi slovenskimi naprednimi politiki in je živo delala za napredno slovensko stvar. Veliko se je udejstvovala tudi v raznih ženskih društvih ter je bila dolga leta blagajničarka Splošnega ženskega društva. Zanimala se je za delo v vseh naprednih ženskih organizacijah do zadnjih let, ko se je morala zaradi starosti in bolezni odreči aktivnemu sodelovanju v javnosti.

Pokojnici je bila posebno pri srcu učeča se slovenska mladina, ki se je je spomnila tudi v svoji poslednji volji. Z oporoko je osnovala dijaško ustanovo Franca in Josipa Cimpermana, v katero se bodo stekali dohodki iz njene lepe in velike hiše na Bleiweisovi cesti 7.

Plemeniti pokojnici, ki si je pridobila za narodno stvar mnogo zaslug, bodi ohranjen blag spomin!

Večer slovanskega bratstva

Škofja Loka, 14. aprila.

Do zadnjega kotička napolnjena velika dvorana Sokolskega doma v torek zvečer je pokazala, da čutijo Škofjeločani slovansko. Češkoslovaški večer je bil sijajna manifestacija slovenskega bratstva, ki ga naše mesto v tej obliki že dolgo, dolgo ni doživelo. Vzhičenje, navdušenje in viharne ovacije se kar niso hotele poleči, ko se je pojavil na odru konzul g. Stanislav Minovsky, ki mu je izrekel toplo, bratsko dobrodošlico društveni podstarešina br. Horvat v nagovoru, po katerem je zaigral vojaški orkester češkoslovaško in jugoslovensko državno himno. Konzula — Sokola je pozdravila tudi Sokoličica, mala Dečica Grumova in izročila visokemu predstavniku bratske republike šopek nageljčkov.

Strogo stvarno predavanje g. konzula je vzbudilo splošno pozornost. Predavatelj je pokazal delo republike v preteklih dveh desetnijih, pa tudi borbe češkoslovaškega naroda pod Avstrijo. Opisal je gledanje Češkoslovaške na njen sedanji položaj, ki sloni slej ko prej na temeljih slovanskega bratstva in na tesnem prijateljstvu s svojimi že preizkušenimi zavezniki. O Češki trdijo, [illegible] ... Analogno sledi, da mora biti potem nekdo, ki bo drugi, tretji, četrti itd. na vrsti!!

Krasne filme je lepo pojasnjeval g. Vekoslav Bučar, ki je prispel tudi iz Ljubljane. Tako lepih propagandnih in informativnih filmov še nismo videli. Najprej smo zagledali slovansko Meko — zlato Prago, nato pa eo se vrstila pred našimi očmi druga mesta in planine, a že smo imeli pred seboj tatička Masaryka in zopet prezidenta Beneša, pa slike legionarjev, in zopet barvne slike čeških narodnih noš, potem film o sijajni pripravljenosti češkoslovaške armade. Za zaključek smo videli trak o zadnjem vsesokolskem zletu, ki je prikazal moč sokolske misli na Češkem in triumfe, ki jih je žela Tyrševa ideja med tisoči in tisoči...

Bilo je že blizu polnoči, ko je bilo predvajanje končano. Navdušeno občinstvo je zopet in zopet vzklikalo češkoslovaški republiki in češkoslovaškemu narodu! Domov smo odhajali izredno veseli, res zadovoljni. Večer je potekal tako, kakor si želi slovansko misleči človek!

stopniki Sokola, šolskega odbora, občine, obrtnikov in Posojilnice. Bodi mu lahka zemlja!

— **Vodnikove knjige.** Vodnikova družba je že določila knjižni dar za svoje člane za to leto ter je že po svojih poverjenikih začela z zbiranjem naročnine, ki znaša tudi letos 20 din, za katere boste dobili 4 lepe knjige. Prijatelji lepe in dobre knjige, plačajte naročnino pri svojih poverjenikih!

— **Junaštvo ni bilo na pravem mestu.** Ko so pred tednom odhajali naši rekruti k vojakom je eden najkorajžnejši splezal za ljutomerskim postajališčem na streho osebnega vagona, mleč, da ne bo na progi nobene prepreke, ki bi ovirala njegovo prijetno vožnjo. Toda bilo je drugače. Preko železniškega tira pri pokopališču sta bili napeljani dve telefonski žici v vso ge. Varodove. Ker je vlak vozil počasi, se na srečo ni zgodilo mladeniču nič hudega, kakor to, da sta se žici pretrgali, on pa je zletel na vagonski pločnik. Žici sta ga precej ogulili po obrazu, dočim ni dobil drugih poškodb nobenih. Vlak se je za trenutek ustavil, nakar je nadaljeval pot z junaškim rekrutom, ki si bo dobro zapomnil, kako je bilo na vagonski strehi.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 15. aprila katoličani: Helena, Teodor

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kinematografi zaprti

Društvo kinooperaterjev, radio-tehnikov in kinonastavljencev za dravsko banovino ima občni zbor ob 19. v kavarni Union, klubska soba

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Imamo knjigo o lepem vedenju, samo ceniti je ne znamo vsi. Lepo vedenje je kakor okusna vizitka ali elegantna obleka. Še več, z lepim vedenjem človek pokaže, kolikšna je njegova notranja vrednost. Ni pa dano vsem ljudem, da bi se v polni meri zavedali tega. Lepo vedenje mora imeti človek že nekako v krvi, priučiti se ne da v polni meri. Rovtar ostane rovtar, če se je tak rodil, pa ga obračaj kakor hočeš.

Med nami je precej rovtarjev tudi takih, ki niso naše gore listi. Od drugod so prišli k nam, mehko so si postlali, pa jim je zrasel greben in zdaj mislijo, da jim je dovoljeno vse, če služijo pri nas milijone. Mi smo potrpežljivi, vajeni smo delati in molčati, toda prenapeti lok lahko tudi poči. In prav nič bi ne škodilo, če bi počil, da bi zašumelo po glavah tistim, ki niti najosnovnejših pravil vljudnosti ne poznajo. Če se obrneš na človeka prijazno v pisani ali govorjeni besedi, zahteva že vljudnost sama, da ti vsaj odgovori. Samo naduteži in neotesanci tega ne vedo!

Izpred obrtnega sodišča

BRIVSKI POMOČNIK, KI SE JE UČIL DAMSKEGA FRIZIRANJA

Branko je bil izučen brivski pomočnik, toda znal je streči samo za gospode. Vstopil je kot pomočnik pri brivskem mojstru v službo. Pri vstopu se je dogovoril, da mu bo mojster plačeval mesečno po 400 din plače, razen tega pa, da mu bo dal priliko, da se bo v tem salonu izučil tudi damskega friziranja. Mojster mu bo moral po poteku 14 dni vsak dan razen ob sredah in sobotah preskrbeti enega ali dva živa modela, na katerih bi se Branko učil. Hkratu mu mora mojster nuditi tudi strokovni pouk. Po šestih mesecih je Branko zaradi pravočasne in pravilne odpovedi izstopil. Po izstopu je tožil mojstra za odškodnino 1200 din in je tožbo takole utemeljeval: Običajna mesečna plača brivskega pomočnika znaša v Ljubljani 600 din; on sam pa se je zadovoljil s 400 din, ker se je mojster zavezal, da mu bo dal priliko izučiti se tudi v damskem friziranju. Mojster pa te obveze ni izpolnil, zato zahteva Branko mesečno tako plačo, kakor so jo imeli običajno drugi pomočniki, torej 200 din več mesečno.

Pri razpravi so priče izpovedale, da je imel Branko takoj po preteku 14 dni priliko izvežbati se v damskem friziranju. Najprvo je dobival na razpolago mrtve modele, pa se je pri tem samo zabaval in norčije uganjal. Dobival je tudi žive modele, imel je na razpolago vajenko, pa tudi druge ženske primitivnejših slojev, kakor šolarke iz bližnje okolice. Branko se je sicer vadil, pa ni kazal nobene resne volje; ko so ga opozarjali, da naj se bolj briga, je pa odgovarjal, da ima čas, če se ne bo naučil v 3 mesecih, se bo pa v 6 ali pa v enem letu. Vsak drug dan, razen ob sobotah, ga je izučena frizerka po končanem delovnem času med 20. in 22. uro poučevala na živih modelih. Dostikrat pa je Branko odklonil ta pouk. Sodišče ni Branku prisodilo nikake odškodnine, ker je na podlagi izvedenih dokazov smatralo, da je imel zadosti prilike, da bi se vežbal v damskem friziranju, vendar ni kazal nobene resne volje. Mojster mu je nudil priliko celo izven službe, katero je pa Branko često odklanjal.

Branko se je proti tej sodbi pritožil in prizivno sodišče mu je priznalo 500 din odškodnine. V smislu pogodbe bi bil moral dobiti Branko po en ali dva živa modela vsak dan med delovnim časom razen ob sredah in sobotah; mrtvi modeli niso bili dogovorjeni; brivska pomočnica mu je sicer nekaj časa nudila pouk, toda izven delovnega časa, kar tudi ni bilo pogojeno. Mojster tedaj ni dajal pomočniku tega, v kar je bil po pogodbi obvezan. Ker pa je Branko vendarle imel po mojstrovi odredbi priliko, da se je na nekaterih živih modelih vežbal, čeprav ne v polni meri, mu je prizivno sodišče po lastni prevdarnosti priznalo 500 din za 6 mesecev. Sopomočnik ki tudi ni bil izvežban v damskem friziranju, je imel pri istem mojstru po 600 din mesečno, Branko pa samo 400 din, dasiravno sta imela oba skoraj enako službeno dobo. Zato je bilo sodišče mnenja, da je bil strokovni pouk tudi del pomočnikovih prejemkov, ker pa pouk ni bil popoln, se mu je priznala odškodnina v gorenjem znesku, s čimer je bil primerno plačan za svoje delo.

NJEN ČASOMER

— Milostiva, kako dolgo pa ostanete na počitnicah v planinah?

— Približno za tri čekovne knjižice.

SENZACIJA! Najslavnejši sodobni svetovni tenorist BENJAMIN GIGLI bo pel v svojem najnovejšem in edinem letošnjem velefilmu USPAVANKA PREMIERA JUTRI OB 21. URI! Sodelujejo člani berlinske in dunajske državne opere Michael Bohnen in Maria Cebotari, nadalje Hans Moser in mali Peter Bosse VELIKONOČNI spored KINA UNIONA

Zaključek Zadružne šole v Ljubljani

Šola, ki slovi po vsej državi, je dosegla tudi letos zelo lepe uspehe

Ljubljana, 15. aprila

V sredo je bila v prostorih Trgovske šole v Ljubljani na slovesen način zaključena Zadružna šola, katere naloga je, dati kmečkim posestnikom in njihovim sinovom temeljno izobrazbo iz zadružništva, da lahko po končanj šoli ustanavljajo in vodijo zavode.

Slovesnost je otvoril direktor Zadružne šole g. Josip Gogala, ki je toplo pozdravil zastopnika ministrstva za kmetijstvo inspektorja Udjvarlica, zastopnika banske uprave referenta Puša, zastopnika Zveze slovenskih zadrug, predsednika nadzorstva Sumra in ravnatelja Trčka ter zastopnika Zadružne zveze direktorja Remca in dr. Basaja. G. Gogala je podal zanimive podatke o šoli, ki je bila ustanovljena pred 30 leti in letos zaključila 24. tečaj. Lani v oktobru je bilo sprejetih v prvi razred Zadružne šole 40 učencev, 27 jih je prijavila Zadružna zveza, 13 pa Zveza slovenskih zadrug. Izbrani so bili gojenci iz vseh srezov banovine v starosti od 16 do 31 let. Letos v januarju je bil otvorjen še drugi razred, v katerega je vstopilo 23 učencev. Šolo je vzdrževala delno država, ki je dala 60.000 din podpore, banska uprava je pa izplačala za podpore učencem 69.000 din. Tudi obe zadružni organizaciji sta podpirali šolo, kakor učence. Učni uspeh je bil naslednji: odlično oceno so imeli v prvem razredu 3, v drugem razredu 2, prav dobro v prvem razredu 13, v drugem 11, dobro v prvem razredu 19, v drugem 9, zadostno v prvem razredu 4, v drugem razredu nihče. Po poročilu direktorja Gogale so dijaki polagali izpite, da so se lahko navzoči zastopniki prepričali o njihovem znanju in napredku, nato jih je nagovoril zastopnik ministrstva za kmetijstvo, ki je čestital profesorskemu zboru na krasnem uspehu poudarjajoč, da šola ne slovi samo v Sloveniji, temveč po vsej državi. Želel je, da bi sprejemala tudi gojence iz drugih delov države, a obenem ventom, da bi tudi praktično izkoristili vse to, česar so se naučili. Nato je še čestital v imenu bana referent g. Puš, v imenu Zadružne zveze direktor Remec, v imenu Zveze slovenskih zadrug nadzornik g. Šumer.

V imenu učencev sta se zahvalila za prvi razred Jože Kranjc, za drugi razred Alojzij Milavec, poudarjajoč, da se bodo gojenci vedno ravnali po danih navodilih in da bodo z veseljem stopili v službo zadružništva.

Naposled se je direktor Gogala zahvalil zastopnikom za njihovo udeležbo, za naklonjenost in podporo Zadružni šoli in jih prosil, naj tudi v bodoče kažejo razumevanje za to institucijo, a učencem je priporočal, naj se doma na rodni grudi z veseljem posvetijo delu in pridno ter nesebično sodelujejo pri domačih zadrugah.

Iz Celja

—c **Na veliko soboto** bo ob 16. procesija pri kapucinski in ob 17.30 pri opatijski cerkvi, na velikonočno nedeljo ob 5. zjutraj pa na novi cesti okoli cerkve sv. Jožefa.

—c **Sokolski lutkovni** oder bo vprizoril 18. tm. ob 10. in 14.30 v Sokolskem domu v Gaberju lutkovno igrico »Snegulčica«. Na prireditev je vabljeno mlado in staro.

—c **Umrl je** v sredo v celjski bolnici 64 letni rudar Franc Hribar iz Turskega lesa pri Hrastnjku.

—c **Usoden padec.** V Oplotnici se je v torek ob 20. težko ponesrečil 16letni hlapec Franc Kangler. Pri telovadbi je padel z droga in si zlomil spodnjo čeljust. Kangler se zdravi v celjski bolnici.

—c **Brat ji je odsekal tri prste.** Ko je sin delavca Oleniška v Zavrhu pri Dobrni cepil v sredo doma drva, je po nesreči zadel s sekiro svojo 13letno sestro Matildo in ji odsekal tri prste na desni roki. Dekleta so oddali v celjsko bolnico.

— **Z avtom v konja.** V sredo je vozil posestnik Ivan Forstnarič iz Sv. Marka proti Ptuju, kamor je bil namenjen po opeko. Nasproti mu je privozil tovorni avtomobil, kateremu pa se Forstnarič s svojimi konji ni mogel pravočasno umakniti. Avtomobilist se je s polno brzino zaletel v konja, katerega je podrl na tla in ga tako težko poškodoval, da so ga morali takoj ubiti. Posestnik Forstnarič pa je ostal nepoškodovan. Avtomobilist, ki še ni znan, se za nesrečo ni zmenil in je vozil naprej.

— **Nova sokolska trdnjava.** Zavedni Markovčani so se odločili, da si postavijo svoj lastni Sokolski dom. Znano je, da so se morali iz šolske telovadnice izseliti. Mnogi so upali, da je s tem sokolska četa uničena, pa so se pošteno urezali. V kratkem se bo že pričelo z deli.

— **Vandalizem.** Neznanj zlikovci so se spravili predsnočnjim nad sportno igrešče SKP ter polomili vse lesene klopi in izruvali lesene gol drogove. SKP ima občutno škodo.

— **Občinske zadeve.** V torek se je vršila javna občinska seja, pri kateri je občinski svet razpravljal o nakupu novega škropilnega avtomobila, ki je za naše mesto neobhodno potreben. Soglasno je bilo sklenjeno nakupiti istega za 149.500 din.

— **Posestvo Adelsberg** je bilo še za nadalje prepuščeno erarju v najem proti najemnini letno 200 din. Kulturnim društvom se je razdelila podpora v znesku 6000 din. Delavskemu društvu »Vzajemnost« so se prepustili brezplačno lokali v stari vojašnici, ki jih je svoječasno uporabljalo društvo »Svoboda«. Gospej Čuček se je prispevalo h gradbi kanala v Grajeno 10.000 din pod pogojem, da se delo izvrši do 1. decembra. Končno je občinski svet sklenil zaprositi bansko upravo ,da se ukrene vse potrebno ,da se v Ptuju zgradi vodovod in kanalizacija.

NOBENE RAZLIKE

— Me moderne žene smo obžalovanja vredna bitja. Kako dobro se je godilo Evi v raju!

— Jaz ne vidim v tem nobene razlike. Imaš vrt, imaš moža, nimaš pa kaj obleči, kakor si mi pravkar zatrjevala.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Od 14. do 16. aprila zaprto.

Nedelja: 17. aprila: Ob 20. uri: Pokojnik. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 18. aprila: Ob 15. uri: Rdeče rože. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Nočna služba. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

Torek, 19. aprila: zaprto.

Prihodnja premiera v drami bo Škvarkinova komedija **»Izpit za življenje«** v režiji ing. Stupice. Premiera za premierski abonma bo 23. t. m.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Od 14. do 16. aprila zaprto.

Nedelja, 17. aprila: Ob 15. uri: Grofica Marica. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Manon. Gostujeta Zlata Gjungjenac in Josip Gostič. Izven.

Ponedeljek, 18. aprila: Ob 15. uri: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Rigoletto. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol

Torek, 19. aprila: zaprto.

★

Gostovanje ge. Zlate Gjungjenac in J. Gostiča v operi »Manon« bo v nedeljo zvečer. Občinstvo bo gotovo z veseljem pozdravilo priliko, ki se mu bo nudila, da bo deležno zopet umetnosti teh dveh izredno priljubljenih pevcev na našem odru. Dirigent Niko Štritof. Režiser C. Debevec.

Iz Ljutomera

— **Anton Hajdinjak na zadnji poti.** Včeraj so v Odrancih položili k večnemu počitku v torek umrlega splošno znanega posestnika in kovača, bivšega narodnega poslanca Antona Hajdinjaka. Na zadnji poti ga je spremilo mnogo prijateljev, znancev in sodelavcev, pa tudi šolska mladina in njegovi politični somišljeniki. Med mnogimi venci je bil tudi krasen venec senatorja dr. Kramerja. Za krsto je stopala težko prizadeta žena z 9 nepreskrbljenimi otroki, potem pa zastopniki banovinskega odbora JNS A. Lukačič, dr. Marjan Zajec in Lovro Petovar, za-

Avtomobil motorno kolo dvokolesa pisalni stroj

in še 96 drugih krasnih nagrad lahko dobite, ako se udeležite nagradnega tekmovanja, ki ga razpisuje »JUTRO« v svoji velikonočni številki.
Kupite si jutrišnjo številko »JUTRA«, ako niste njegov naročnik!
Tekmovanje je odprto za vsakega naročnika in čitatelja »JUTRA«.

DNEVNE VESTI

— **Poljski prometni minister v Dalmaciji.** Včeraj dopoldne je prispel v Sarajevo poljski prometni minister Julius Ullrich v spremstvu našega prometnega ministra dr. Spaha. Zvečer je odpotoval v Dubrovnik, kamor je odplul iz Splita novi parnik »Šumadija«, s katerim se bosta oba ministra vozila od Dubrovnika do Sušaka in si ogledala Primorje.

— **Kongres zedinjenih delavskih sindikatov.** Na velikonočno nedeljo in v ponedeljek bo v Zagrebu kongres zedinjenih delavskih sindikatov, v katerih je organiziranih 65.000 članov. Na kongresu se bo zbralo okrog 150 delegatov iz vse države, prisostvovali mu bodo pa tudi delegati iz Francije, Švedske, Holandske, Belgije, Češkoslovaške in Madžarske. Po svečanem delu kongresa bodo funkcionarji poročali o delu organizacije v zadnjih treh letih. Kongres zedinjenih delavskih sindikatov je namreč vsaka tri leta.

— **Sekcijski sestanek svetovne konference o energiji.** Ne glede na izpremembe v Avstriji bo od 25. avgusta do 2. septembra na Dunaju sekcijski sestanek svetovne konference o energiji. Na sestanku se bo obravnavalo vprašanje preskrbe z energijo kmetijstva, obrti, gospodinjstva ter javne razsvetljave in električnih železnic.

SVEŽE ŠČUKE SAMO DIN 10.— KG
danes in jutri dopoldne v trgovini
„RIBA“ Pogačarjev trg

— **Franjo Gregorič umrl.** V Beogradu je umrl predsmočnjim član uprave Saveza SKJ in višji svetnik prometnega ministrstva g. Franjo Gregorič. Umrl je po kratkem bolehanju in danes popoldne so ga pokopali. Pokojni je bil doma iz Istre. Bil je že v mladih letih navdušen sokolski delavec. Po vojni je dobil v naši državi čin rezervnega častnika in bil je kapetan I. klase. Bodi mu lahka zemlja!

— **Carinski dohodki.** Od 1. do 10. aprila so znašali carinski dohodki 28,480.663 din. V proračunu je bilo predvidenih 28.074.583 din, tako da so vrgli carinski dohodki 406.080 din več.

— **Dolenjska številka »Trgovskega lista«.** Velikonočna številka »Trgovskega lista« je posvečena naši Dolenjski. Izšla je včeraj na 34 straneh in prinaša mnogo informativnih in poučnih člankov o Dolenjski, o njenem gospodarskem in kulturnem življenju, o njeni umetnosti, naravnih lepotah itd. Gotovo pomeni to nov korak k povzdigi naše pokrivici zapostavljene Dolenjske, ki smo jeli šele zadnja leta malo več govoriti in pisati o nji, dasi bi morali to storiti že davno.

— **Kongres Jugoslovenske delavske zveze.** Na pravoslavno velikonočno nedeljo 25. t. m. bo na igrišču Jedinstva v Beogradu kongres Jugoslovenske delavske zveze (Jugorasa). To bo velika delavska manifestacija, ki bodo na nji sodelovali delavci iz vse države. Po prijavah sodeč bo to ena največjih delavskih manifestacij, kar jih je bilo doslej v naši državi.

— **Izpiti za elektroinstalaterje** se bodo vršili v začetku maja t. l. Prijave k izpitom je vložiti po pristojnem združenju elektrotehničnih obrtov v Ljubljani, naslovljene na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani tako, da jih prejme zbornica najkasneje do 20. aprila t. l. Podrobni podatki o prijavah so na razpolago pri pristojnem združenju.

— **Nasa pesem v Postojnski jami** se bo glasila na velikonočni ponedeljek popoldne ob 15. uri, ko se vrši v svetovnoznani Postojnski jami pevski koncert Glasbene Matice ljubljanske. V ta namen priredi Putnik na velikonočni ponedeljek, dne 18. t. m. posebni vlak v Postojno in nazaj. Vožnja, potni list in vstopnina v jamo stane 75 din. Prijave sprejema biljetarnica Putnika. Dnevni red je sledeči: Posebni vlak odpelje iz Ljubljane ob pol 11. uri dopoldne, prihod v Postojno pred 13. uro, točno ob 15. uri v jami koncert, nato ogled jame. Odhod iz Postojne takoj po 21. uri, prihod posebnega vlaka v Ljubljano pred 24. uro. Prijavite se takoj danes in jutri, najkasneje pa do velike sobote na vseh biljetarnicah Putnika. Dve sliki za potni list! Za izlet v Postonjsko jamo združen s koncertom pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske in ki bo na velikonočni ponedeljek, 18. t. m., se sprejemajo prijave še danes in jutri v biljetarnicah Putnika. Opozarjamo prav posebno še na to, da sedaj ni treba predložiti dveh fotografij za vsakega izletnika.

— **»Slovenska knjiga«** je pravkar izšla in so naročniki prejeli drugo številko prav za praznike. Koncem meseca izide prva knjiga redne izdaje »Zalina rana«, ki obravnava naše koroške Slovence in njih vprašanja. Delo je napisal književnik Ivan Albreht. Kot druga redna knjiga izide v juliju Cv. Golarja »Zlato jabolko«, zbirka novel našega odličnega poeta in pripovednika. »Slovenska knjiga« tako dosledno izvršuje svoj obljubljeni načrt in je vredna vse pozornosti in priporočila. Uprava »Slovenske knjige« je v Kamniku, kamor je treba nasloviti tudi vsa naročila.

— **Vse radijske naročnike opozarjamo** na revijo za radio, gledališče in film »Naš val«, ki je najboljša slovenska radijska revija z najobširnejšim sporedom vseh evropskih radijskih postaj in z najbolj bogato vsebino. Izhaja redno tedensko ob petkih in vam nudi obilo zanimivega branja: roman, novelo, gledališko rubriko, modni pregled, izprehod po radijskem svetu, pregled filmskih dogodkov in nagradno križanko. Zahtevajte še danes na ogled brezplačno številko in čisto gotovo boste ostali stalni naročnik »Našega vala«. Uprava je v Ljubljani, Knaflova ulica 5, mesečna naročnina pa je samo 12 din.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, precej toplo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Mariboru in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani 17.6, v Splitu 16, v Skoplju in na Sušaku 15, v Mariboru 14.2, v Zagrebu 14, v Beogradu 11, v Sarajevu 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.7, temperatura je znašala 2.2.

— **Soseda ubil z motiko.** V vasi Čučerju blizu Sesvet je kmet Cenik Hukman včeraj v prepiru z motiko ubil svojega soseda Ivana Strancariča. Udaril ga je tako močno po glavi, da je obležal mrtev. Prepirala sta se že dolgo zaradi meje.

— **Pijan padel s stola in umrl.** V Sarajevu so včeraj obducirali truplo 50letnega zidarja Frana Ježeka. Mož se je napil in padel s stola tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in da mu je kri zalila možgane.

— **Neznan obešenec v gozdu.** Oni dan so našli ljudje v gozdu v Volčjem potoku obešenega neznanega mladega moškega. O tem so obvestili mengeške orožnike, ki so odredili prevoz trupla na pokopališče v Radomljah, kjer je bilo pokopano. Orožniki še niso mogli ugotoviti kdo je bil obupanec. V njegovi obleki niso našli nobenih dokumentov, pač pa raztrgano denarnico, dva glavnika, manjše zrcalce, nekaj malih svinčnikov, eno tableto proti glavobolu, robec z monogramom P. L. mal žepni nožič z napisom Sarajevo in 5 din drobiža. Obupanec je bil okrog 28 let star, visoke sloke postave, podolgastega suhega in obritega obraza, temnih las, na sebi pa je imel čedno sivo obleko in dobre nizke rjave čevlje, znamke »Ber-sa-cap«.

— **Zasledovan slepar.** Pri babici Ivani Nagode na Vrhniki se je zglasil oni dan neznan, okrog 40 let star moški in izsilil od nje 265 din, češ da ji bo poslal babiške knjige. Govoril je, da je poslan od okrajnega načelstva in ji zagrozil, da bo, če knjige ne naroči, premeščena z Vrhnike. Obiskal je tudi babico Marijo Stuler, ki jo je na sličen način opeharil za 60 din. Verjetno je, da se ustavlja tudi pri babicah v drugih krajih. Slepar nosi hubertus plašč in obleko modre barve.

Iz Ljubljane

—lj **Še vedno 143 kovinarjev nezaposlenih. Na včerajšnjem sestanku so bivši** delavci Strojnih tovarn in ljvarn ugotovili, da jih je še vedno 143 nezaposlenih. Med njimi je 75 kvalificiranih delavcev, po večini ključavničarjev, strugarjev in livarjev. Vendar je treba upoštevati, da je izmed 143 nezaposlenih kovinarjev zaposlenih pri vrtnarskih in cestnih delih mestne občine okrog 70 delavcev. To je seveda zasilna zaposlitev, ki jim ne more nadomestiti stalne službe v tovarni. Nezaposlenih je torej še vedno nad polovico bivših delavcev strojne tovarne in njihova nezaposlenost je resen problem, ki mora zanimati tudi oblasti.

—lj **V evangeljski cerkvi** je bila služba božja danes ob 10., na velikonočno nedeljo bo pa tudi ob 10. dopoldne.

—lj **»Nobene žene več!«** si svečano prisežeta ravnatelj Egon in natakar Maks. Kako držita to zaobljubo in kakšna zmeda nastane, ko ju posetita čena oziroma zaročenka, boste videli v šentjakobskem gledališču v nedeljo 17. in v ponedeljek 18. t. m. zvečer ob 20.15 uri. Veseloigra »Nobene žene več« je bila desetkrat razprodana, zato so se šentjakobčani odločili vprizoriti jo še dvakrat. Na velikonočne praznike si vsakdo zaželi par veselih uric, zato si pravočasno preskrbite vstopnice.

—lj **Pevski zbor Glasbene Matice** bo koncertiral na velikonočni ponedeljek ob 15. v Postojnski jami. V Postojno vozi ta dan posebni vlak, ki stane 75 din (vožnja, potni list in vstopnina v jamo). Vlak odhaja iz Ljubljane ob 10.30 dopoldne in se vrne še pred polnočjo zopet nazaj v Ljubljano. Prijavite se na biljetarnicah Putnika.

—lj **Traudl Stark in Shirley Temple v kinu Moste.** Za velikonočne praznike je nam pripravil kino Moste dva odlična filma. Kot prvi je na sporedu velefilm »Naša hčerkica je Peter«. Kot drugi film je na sporedu »Upornikova hči« v glavnih vlogah Shirley Temple, čudoviti ameriški otrok in John Boles.

—lj **Klub absolviranih trgovskih akademikov v Ljubljani** bo imel v četrtek 28. t. m. ob 20. uri svoj XIV. redni letni občni zbor v dvorani trgovske akademije v Ljubljani.

—lj **Občni zbor šentjakobske okr. organizacije JNS** v Ljubljani bo v četrtek 21. t. m. ob 20. uri v gostilni pri Amerikancu. Na dnevnem redu so poročila odbora, volitve in poročilo g. narodnega poslanca Milana Mravljeta o notranjem in zunanjem političnem položaju. Člani se vabijo, da se občnega zbora udeleže.

—lj **Gostaščina od novih hiš.** Glasom finančnega zakona za 1938/39 se plačuje gostaščina tudi od novih hiš in imajo občine pravico predpisane gostaščine izterjati naknadno od 1. januarja 1930 dalje in ne povrniti že plačanih ne glede na rešitve pritožb. Ker bi na podlagi tega zakonitega določila mestna občina ljubljanska lahko izterjala gostaščino za 1936/37, je Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani interveniralo pri mestnem poglavarstvu, da tako naknadno izterjanje opusti, kar se je obljubilo. Pravilno je bilo naziranje našega društva, ko smo odsvetovali vlagati pritožbe proti gostaščini novih hiš, ker so sedaj postale vse te pritožbe brezpredmetne.

u— **Železniški prelaz na Ježici ob postajališču** bo zaradi izmenjave gornjega ustroja železniške proge danes od 21. do 24. ure zaprt za promet z vsemi vozili. Prekrški bodo kaznovani z globo 10—500 din ali z odgovarjajočim zaporom.

u— **Obvezen zdravniški pregled vseh v trgovinah in obratovalnicah z živili** (hotelih, gostilnah, javnih kuhinjah, mesnicah, mlekarnah, slaščičarnah, pekarnah in ostalih trgovinah z živili) v Ljubljani zaposlenih lastnikov in uslužbencev bo do 23. t. m. vsak dan od 8. do 13. ure v prostorih mestnega fizikata v Mestnem domu.

—lj **Tatvine v mestu.** V stanovanje Josipa Avguština na Miklošičevi cesti je prišel včeraj tat, ki je ukradel zlato brošo, pozlačeno verižico, dolgo srebrno damsko verižico ter nekaj malega gotovine. France Volčič, stanujoč na Miklošičevi cesti 16, je prijavil, da mu je nekdo izmaknil iz stanovanja zlato damsko zapestno uro, dalje enokrovno moško pokromano uro, verižico in črn trak, v skupni vrednosti 1500 din. Mariji Zor na Grajski planoti je tat odnesel 600 din vreden fotoaparat, znamke »Voigtländer«. Včeraj sta bili prijavljeni tudi dve tatvini koles in sicer Ivanu Kaferju in Francetu Porenti. Ukradeni kolesi sta vredni 2000 din.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 15. aprila

ŽEPNE TATVINE SE MNOŽE

Žeparji so med tatovi najbolj spretni in imajo navadno tudi največ sreče. Srečo imajo tudi v tem, da jih zelo težko izsledejo in da največkrat odneso pete tudi če jih žrtev zasači, kajti v gneči se izmuznejo, kakor jegulje. Na glavnem kolodvoru se je tak žepar lotil trgovca Ivana R., ki se je nameraval odpeljati na Gorenjsko in mu pred vstopom v vlak izmaknil iz žepa denarnico, v kateri je imel nekaj nad 500 din. Ker je bila pred vagonom precejšnja gneča, je žepar zlahka opravil svoje delo, vendar pa je trgovec začutil njegovo roko v svojem žepu. Preden pa se je mogel obrniti, je že planila senca nazaj. Videl je mladega moškega, kako je skočil v sosedni vlak, iz katerega je najbrž preskočil spet na tla in se izgubil v čakajoči množici na peronu. Prijavljenih je bilo tudi nekaj žepnih tatvin na živilskem trgu in pri mesarskih stojnicah. Prodajalki zelenjave Ivani T. z Dolenjskega je ukradla v nedeljo neka ženska ročno torbico, ki jo je imela poleg sebe v košari. Ženska je pri pripogibanju pokrila torbico z ruto, kupila nekaj malega in izginila s plenom. V ukradeni torbici je imela oškodovanka okrog 100 din. V neki trgovini blizu trga pa je bila okradena Marija Z. iz Kranja. V gneči ji je nekdo odprl ročno torbico in si polastil denarnice, v kateri je imela nad 400 din.

NA TUJE KOLO JE SEDEL

30letni brezposelni hlapec France Jamšek, doma iz okolice Cerkelj na Gorenjskem, je prišel šele nedavno v Ljubljano. Imel je nekaj denarja in pričel je veseljačiti. Posedal je po dalmatinskih gostilnah, dokler mu ni zmanjkalo gotovine, nakar se je znašel na ulici brez beliča. Včeraj popoldne je prišel v Florijansko ulico, kjer je zagledal pred neko brivnico nezaklenjeno kolo. Jamšek je brž pristopil h kolesu in ga zasedel. Odpeljal se je proti Staremu trgu, vozil pa je menda tako nerodno, da ga je ustavil stražnik. Jamšek je bil prepričan, da mu je na nosu zapisano, kaj je storil, zato je, preden ga je stražnik mogel zapisati, zaradi napačne vožnje, povedal, da je kolo ukradel. Moral je s stražnikom na stražnico, kamor je kmalu prišel tudi lastnik kolesa, inkasant Združenih zavarovalnic iz Tavčarjeve ulice, France Škof, ki je tako prišel spet do svojega kolesa. Jamška so po zaslišanju izročili sodišču.

NATAKARICA MILKA JE IMELA OBISK

Natakarica Milka je imela v svoji sobici kaj čuden obisk, ki si ga gotovo ni želela. Malo pred polnočjo, ko je odhajal gospodar k počitku, je začul iz Milkine sobe škrbljanje. Kdo bi utegnil ropotati po sobi? si je mislil. Milka je še spodaj, drugi pa tudi že spe. Ker je našel vrata zaklenjena, je stopil k oknu in v temi zadel na neznanca, ki se mu je spretno umaknil. Navzlic temu pa je bil naslednji hip na tleh, kajti pod noge se mu je zapodil drugi neznanec, ki ga je podrl. Gostilničar je zavpil in priklical nekaj gostov iz gostilne. Ti se spočetka niso znašli v čudnem položaju, zato so mirno dopustili, da je prvi begunec odnesel pete skozi vežo tik mimo njih, prijeli pa so drugega lopova, ki so si ga takoj ogledali. Razburjeni gostilničar je nemudoma prihitel po stopnicah in prisolil vlomilcu nekaj krepkih zaušnic. Ta je samo jecljal in obračal prazne žepe. Prihitela je tudi Milka in zvedela, da sta bila vlomilca zasačena v njeni sobici. Ko je prišel stražnik, je prijeti vlomilec Vincenc K., bivši ključavničarski pomočnik po poklicu povedal, da je na lastne pest vlomil v Milkino sobico in sicer skozi okno. Nemalo pa se je začudil, da je okno našel že odprto in še bolj ostrmel, ko jo je v temi nenadoma dobil s pestjo po obrazu. V sobi je namreč naletel že na drugega vlomilca, ki ga pa ni poznal in ki se je podvizal, predno je prišel do okna gospodar, na hodnik in naprej po stopnicah. Precej zdelanega Vincenca so odpeljali v policijske zapore, dočim drugega vlomilca, ki je odnesel Milki blizu 1000 din, še iščejo.

ŽEPNE TATVINE

Zdaj, ko se je začelo na trgu živahnejše vrvenje, skušajo izrabiti priliko tudi žeparji. Zadnje dni je bilo več tatvin, zlasti na živilskem trgu, kjer je okrog nekaterih stojnic včasih velika gneča. Tudi včeraj dopoldne je bila okradena neka ženska, ki je pa tatvino hitro opazila in zagnala velik krik. Spoznala je tatu v osebi mladega neznanca, ki se je skušal čim prej izmuzniti iz gneče, kar se mu je tudi posrečilo. Ubral jo je naravnost proti Ljubljanici, gruča žensk, ki se jim je pridružil tudi oprezujoči detektiv, pa za njim. Tat je pravkar nameraval vreči prazno denarnico v vodo, ko ga je zagrabil detektiv in mu to preprečil. Drznega žeparja so odvedli na policijsko upravo, kjer so ugotovili, da se piše Anton Vanček. Mož je doma iz mariborske okolice in izučen mizarske obrti. Star je 32 let in živi že nad 15 let nekje na Hrvatskem. Vanček je poklicni žepar in je zaradi žepnih tatvin odsedel že nad 2 leti ječe. Kaznovan zaradi kraje je bil tudi v Ljubljani, odkoder je bil izgnan za dobo 10 let. Vančka, ki ga zasleduje tudi zagrebška policija, bodo danes izročili sodišču.

ZAPLENJENA TATINSKA ZALOGA

V nekem stanovanju v Hrenovi ulici je policija je priredila v sredo hišno preiskavo s presenetljivim uspehom. Zaplenila je več radijskih aparatov, več električnih potrebščin, nekaj obleke ter obilico drugih predmetov, ki so bili zadnje čase pokradeni strankam v mestu. Zalogo je spravil na kup neki komaj 18 letni mladenič, ki ga je policija aretirala in izročila mladinskemu sodišču.

ŠPORT

— **Plavalni tečaj za srednješolsko mladino.** V času od 19. do 26. t. m. priredi I. jugosl. splošna plavalna šola plavalni tečaj za srednješolsko mladino. Tečaj bo v zimskem kopališču S. K. Ilirije. Tečaj je brezplačen. Razpored za udeležbo je objavljen v kopališču. 19., 21., 23., 26. so dijaki po šolah, 20., 22. in 25. dijakinje. Udeležba v času, ko ima vežbanje posamezna šola, drugim ni dovoljena.

KINO SLOGA TEL. 27-30
PRIDE! PRIDE!
HEROJSKI ČIN POROČNIKA PERRY-JA
V GLAVNI VLOGI ROBERT TAYLOR, LJUBLJENEC PUBLIKE!
PREMIERA NA VELIKONOČNO SOBOTO OB 21.15 URI!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Brez posebnega obvestila

Umrla nam je naša blaga mati, stara mati, tašča i. t. d., gospa

Marija Pičman, roj. Pravst

zasebnica

dne 14. t. m. po kratki bolezni v 85. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti jo spremimo v soboto, dne 16. aprila 1938 ob 9. uri dopoldne izpred hiše žalosti, Ilirska ul. št. 15, do Pivovarne Union na Celovški cesti, odkoder jo prepeljemo na Primskovo pri Kranju, kjer se vrši pogreb ob 11. uri dopoldne s sv. mašo, na pokopališče istotam.

LJUBLJANA, PRIMSKOVO, KRANJ, dne 14. aprila 1938.

LOVRO, sin, v imenu sorodstva.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par, davek posebej

POSEBNE NOVOSTI
vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd.
najceneje
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

ZA PRAZNIKE
si preskrbite prvovrstna ter garantirano pristna vina čez ulico:

Namizno belo	lit.	Din	8.—
Rizling	«	«	9.—
Cviček	«	«	9.—
Srbska ružica	«	«	8.—
Srbska črnina	«	«	9.—
Rulandec	«	«	12.—
Jabolčnik	«	«	4.—
Hruševec sladki	«	«	5.—
Žganje:			
Tropinovec	«	«	24.—
Slivovka	«	«	28.—
Hruševec	«	«	28.—
Brinjevec	«	«	32.—
Rum fini čajni	«	«	36.—

ter razne fine likerje, dezertna vina in konjak po reklamnih cenah pri S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 1023

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

2.500.— Din potrebujete, da zaslužite
1000.— Din mesečno
doma. Dopise: »ANOS«, Maribor, Orožnova 6. — Priložite znamke. 1048

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

Otroške, fantovske in moške obleke kupite najceneje pri
TIVAR OBLEKE
Jerman Martin, Sv. Petra c. 26.
26. R.

Aleks. OBLAT,
veletrgovina
vseh vrst čevljev
se priporoča cenjenim odjemalcem.
Sv. Petra cesta 18

Dalmatinska vina

prvovrstna, naravna, bela in črna samo 8 din liter! Pri odjemu nad 10 litrov 7.50 din liter. Prvovrstna vugava in dingač din 10 liter. Po naročilu dostavljamo tudi na dom.

Toči:

Gostilna „JADRAN“, Florjanska ul. 33
in „VINOTOČ“, Poljanska cesta štev. 17

Vesele velikonočne praznike želi vsem cenjenim odjemalcem

Vladimir Miloš

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 45. letu! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta! Videti je kakor čudež, a ima vendarle svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stejskala. Biocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zdaj je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Čez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zajedalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvenele polti. Pridobite si spet jasno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se Vam denar povrne.

Velikonočni računi in proračuni

Mnogi meščani se pripravljajo na praznike s tako vnemo, kakor da bi trajali najmanj 14 dni

Ljubljana, 15. aprila

Danes je najživahnejša razprava o velikonočnih računih in proračunih, kajti jutri bo že prepozno za sklepe. O teh proračunih ne razpravljajo v parlamentih, saj bi bila tudi vsaka parlamentarna razprava povsem nemogoča in tudi s samim prikimavanjem bi ne prišli daleč. Ne nameravamo navajati številk in ne govoriti o izidih glasovanj. Gibljimo se raje zgolj v krogu optimizma in praznične blaženosti.

Najprej je treba napovedati lepo vreme. Barometru seveda nihče ne verjame in ne računa ne z dežjem ne s snegom. Meščani se nočejo odreči načrtom, ki so jih napravili že pred dnevi; vsaj šmarno goro morajo naskočiti. Kdo bi mislil na dež! Lepo vreme je trajalo od novega leta in mora seveda trajati še vsaj dva dni. Vsi računamo z lepim vremenom, tudi šahisti, ki so tako srečni, da lahko dan za dnem presede na turnirju v kazinski dvorani. Menda imamo mednarodni šahovski in še celo jubilejni turnir, ves svet piše o Ljubljani, da takšne propagande še nismo doživeli. Razen tega se pa tudi dobro zavedamo svoje veljave, skrbimo v vsakem pogledu za ugled mesta in te dni je izšel apel na meščane, naj bodo snažni ter naj ne mečejo »čikov« po ulicah.

Toda šahovski turnir je utonil v poplavi drugih domačih dogodkov, pozabili smo nanj, ko nas je začel ščegetati v nosove vonj po prismojenih gospodinjskih umotvorih in ko smo se zopet prelevili v astralne idealiste ob regljanju ragelj. Kdo misli na šahovski turnir, ko se mora sam doma bojevati v strašnem turnirju z dobrimi hišnimi duhovi — za zadnjo ped prostorčka! Železna metla uživa sloves najmogočnejšega orožja, toda kako se naj primerja z metlo bojevite gospodinje pred veliko nočjo? Kočljivo je pisati o vsem tem prav v dneh, ko smo moški v največji defenzivi in ko moramo biti zadovoljni že s tem, da lahko vsaj prenočujemo doma, čeprav so tudi postelje vržene s tečajev. Zdaj moramo celo spati po taktu bobnenja iztepačev, kajti ženske udrihajo noč in dan po posteljnini, kakor da imajo može pod rokami.

Kdor ni slep in gluh, mora pač obžalovati, če nas prav te dni kdo opozarja na snago in red. V resnici mahajo ženske na oknih z najbolj nemogočimi zastavicami kakor ob sprevodih, vendar se ne more nihče pritožiti, da mečejo na cesto tudi stare žimnice. Nogavice ali škarpeti, ki padejo od časa do časa na cesto, so pa malenkosti, ki ne zaslužijo, da bi si z njimi grenili velikonočno razpoloženje. Velikonočni prazniki so že zaradi tega pravi blagoslov za meščane, da se gospodinje lotijo glavnega čiščenja. V interesu higijene bi bilo treba uvesti velikonočne praznike vsaj vsake kvatre. S tem bi soglašali tudi vsi, ki so jim pri srcu gospodarski interesi. Ko je bila prejšnji teden stavka krojačev, smo zvedeli, da je marsikoga vprav stavka opozorila na veliko noč; vsi hočejo imeti nove obleke ob praznikih in zdaj pritiskajo na uboge krojače, kakor da so nagi. Sploh je pa gospodarsko življenje postalo izredno živahno zaradi praznikov, čeprav vsi prodajalci vzdihujejo kakor je prav ob takšnih prilikah.

Kjerkoli vprašate v trgovini, če je te dni kaj živahnejši promet, vam potožijo nad mrtvilom, če le utegnejo. Med tem ko se gospodinje pritožujejo, da ne morejo več kupiti poštene gnjati, češ, da je že vse izbrano, prodajalci tožijo, da je gnjat letos prišla iz mode. Pač pa ne more nihče tajiti, da ljudje še pečejo potice za praznike. V resnici gospodinje ne kupujejo več toliko »materiala« za potice kakor včasih, kljub temu je pa treba reči, da se mnogi meščani pripravljajo na praznovanje s takšno vnemo in skrbjo, kakor da bodo prazniki trajali najmanj 14 dni.

Če hočemo biti objektivni, bodo letošnji velikonočni prazniki trajali v resnici 14 dni in zato imajo tudi šolarji 14-dnevne počitnice. Dijaki, ki sicer kritizirajo šolski sistem, pravijo, da so počitnice edino, kar je treba šteti v dobro sedanji šoli. Kdo bi ne bil vesel praznovanja dveh velikih noči v dobrem tednu? Vendar so nekateri ljudje v zadregi, kdaj naj praznujejo, ker jim dvojno praznovanje ne gre v račun. Godi se jim kakor Hrvatom ki so hodili neprestano vpraševat svojega župnika, kdaj naj praznujejo Jurja. Župnik se jih je končno nejevoljen otresel: Praznujte ga vsak dan in prej ali slej boste naleteli nanj! — Ta nasvet lahko upoštevajo tudi naši meščani, ki se boje zameriti pravoslavni pratiki.

Velika noč v rudarskih revirjih

Po dolgih letih bodo imeli naši rudarji letos zopet veselejše praznike vstajenja

Trbovlje, 14 aprila

Letošnja Velika noč obeta biti za naše rudarsko delavstvo mnogo veselejša kakor pa so bili prazniki vstajenja v prejšnjih letih. Tik pred letošnjimi velikonočnimi prazniki je bila zaključena za rudarsko delavstvo nova kolektivna pogodba, ki pomeni znatno zboljšanje položaja rudarskega delavstva v revirjih Trboveljske premogokopne družbe.

Dolga leta so pomenili prazniki pomladi za rudarsko delavstvo žalost in pomanjkanje. Ko se je vse prebujalo k novemu življenju, ko je narava brstela v cvetju in zelenju, je zrlo naše delavstvo s strahom v neizvestno bodočnost. Najbujše je bilo vsako leto v pomladanskih mesecih, ko so se vršila pogajanja za sklepanje novih dobavnih pogodb. Po nekoliko ugodnejšem obratovanju v zimskih mesecih je nastal zopet občuten zastoj v pomladi in poletju, ko so rudniki obratovali le po 10, 11 ali 12 dni. Lahko si je misliti zaslužke delavstva pri tako skrčenem obratovanju in zato ni čuda, da se je našega delavstva baš ob praznikih, ko si najrevnejši zemljani privoščijo nekoliko večji kos belega kruha, polaščal obup, ko ni moglo nuditi svojim družinam niti dovolj črnega kruha.

Minila so leta težkih preizkušenj, ki jih je naše delavstvo pogumno prebolelo. Da je to občutno pomanjkanje lažje prenašalo, je v nemali meri zasluga onih dobrotnikov in ustanov, ki so razumeli bol rudarskih očetov in mater, ki niso mogli nuditi svojim malim otročičkom niti na praznik vstajenja potic in drugih prazničnih dobrot, o katerih so dolga leta zaman sanjali. Priznati pa moramo tudi junaštvo naših rudarskih žen, ki so s priznano skromnostjo vodile svoja gospodinjstva skozi dolga leta pomanjkanja tako, da niso zabredle v še večje težave.

Kako čisto drugače se počuti rudarsko delavstvo in njihove družine ob letošnjih velikonočnih praznikih. Na njihove obraze se zopet vrača smehljaj in izginja dolgoletna zaskrbljenost. V naše rudarske domove prihaja novo življenje, življenje nove pomladi in vstajenja. Tudi za našega težko preizkušenega rudarja prihaja boljša bodočnost. Uspeh, ki ga je v letošnji pomladi doseglo rudarsko delavstvo je sicer lep, toda mnogo več kot ta uspeh pa odtehta prijetna zavest, da so minila leta trpljenja in da se nikdar več ne bodo vračale za rudarje tako črne pomladi, dasiravno polne cvetja in brstenja in vstajenja za našega rudarja pa vendarle tako žalostne.

Letos bodo po dolgih letih nedvomno zopet v vseh rudarskih družinah prinesli zopet ob praznikih vstajenja na mizo beli kruh, potico in pirhe. Ne le odrasli, tudi mladina bo čutila, da je nastopilo zboljšanje. Naši malčki ne bodo zaman prosili obupane starše kruha, ki ga jim niso mogli dati. Na bleda ličeca malčkov se bo polagoma zopet vračalo zdravje in tudi odrasli bodo dobili novega veselja do življenja in dela.

Priboljšek, ki ga je TPD dala svojemu delavstvu za velikonočne praznike, je vplival kakor blagoslov z nebes. Gotovo so rudarji veseli tudi zvišanja mezd in drugih pridobitev, toda ničesar bi jih menda bolj ne moglo razveseliti, kakor ta nabavni prispevek ob velikonočnih praznikih. Je to nekako priznanje za težko in naporno ter nevarno delo, ki ga opravlja rudarsko delavstvo in to priznanje mu daje novega veselja do dela za napredek našega rudarstva.

Ko bo rudarsko delavstvo letos po dolgih letih zopet enkrat brezskrbneje preživljalo praznike vstajenja, mu tudi mi želimo, da bi se nikdar več ne povrnila ona težka leta, katerih pomladi so stalno vznemirjale naše rudarsko delavstvo v skrbi za obstanek in bodočnost. To so naše iskrene želje, ki so menda tudi želje slehernega, ki je preživljal pretekla leta v rudarskih revirjih Slovenije.

Konec haremov v Turčiji

Izmed 200 haremskih žen si samo 3 niso znale pomagati

Kemal Atatürk je prepovedal mnogoženstvo in odstranil je hareme. S tem je pa nastalo vprašanje, kam z vsemi temi ženskami. V resnici jih ni bilo toliko, kakor bi človek mislil. Največji harem je imel pač sultan, za njim pa turški bogataši. Srednji in nižji sloji mnogoženstva skoraj sploh niso poznali. Tam, kjer so ga poznali, se pa tudi ženam ni godilo posebno dobro. Delati so morale kakor možje na polju in doma. Število v haremih živečih žensk je bilo v Turčiji razmeroma nizko. Še bolj se je pa skrčilo s tem, da je mnogo visokih gospodov bivšega vladajočega razreda pobegnilo v inozemstvo in vzelo žene s seboj. Tako še sedaj živi v Parizu neki bivši turški minister, ki ima 3 žene, 11 otrok in 14 vnukov.

Kemal Atatürk

Žene iz haremov, ki so ostale v Turčiji, so se večinoma posvetile gospodinjstvu, za kar so bile tudi najbolj usposobljene. V 56 od 200 primerov so dobile službo gospodinj. Oblasti so se pa v vsakem primeru zanimale za to, alj gre za prepovedano nadaljevanje življenja v haremu. Ostalih 144 je bilo deklet do 16. leta. Te so se porazgubile med učenke, 45 se jih je vrnilo k staršem deloma v Grčijo, Perzijo, Jugoslavijo, Bolgarijo in Sirijo. Štiri žene iz haremov so otvorile zabaviščа, v katerih so nastopale kot plesalke in pevke, pozneje so se pa omožile. Druge so se razšle v različne poklice in njmajo nobenega stika več s haremskim življenjem.

Najzanimivejša je usoda 12 mladih žen iz harema nekega turškega veletrgovca. Sklenile so ostati skupaj in tako so tudi skupaj delale. Vpisale so se v večerno žensko gimnazijo, čez dan so pa delale kot prodajalke, strojepiske in temu podobno. Leta 1930 so se skupaj vpisale na univerzo. Zdaj so že visoke uradnice v pravosodnem ministrstvu, odvetnice in profesorice. Večinoma so tudi že omožene. Izmed 200 haremskih žen so propadle samo tri.

Poraba novinskega papirja

Neki francoski list priobčuje zanimivo statistiko o porabi novinskega papirja v poedinih državah. V Angliji pride letno na vsakega prebivalca 26.07 kg novinskega papirja, v Zedinjenih državah 21.76, v Avstraliji 19.20. Za temi državami angleškega jezika pride Argentina, kjer odpade na vsakega prebivalca 12 kg letno.

Šele potem pridejo na vrsto nekatere evropske države in sicer na prvem mestu Holandska z 11.29 kg, Francija z 8.60, Japonska z 5.30, Nemčija 3.26, Italija z 1.63 in Sovjetska Rusija z 1 kg.

S podmornico k severnemu tečaju

Poročila o ekspedicijah z ladjami in letali, poslanih letos v februarju na pomoč Papaninu in njegovim tovarišem, niso bila popolna. Razen hidrografske ladje »Murmanec«, ledolomilcev »Tajmir«, »Jermak« in »Murman« ter letal na njihovih krovih se je udeležila ekspedicije brez vednosti javnosti tudi podmornica sovjetskega severnega vojnega brodovja. To je najmlajša od štirih sovjetskih vojnih flotilj, od katerih imajo tri svoje baze v tihooceanskih, baltiških in črnomorskih vodah.

Severno brodovje, zgrajeno zadnja leta na tihem, se je razvilo v dobro organizirano in izvežbano obrambo najsevernejših sovjetskih meja in severne pomorske poti. Strokovnjaki zlasti računajo tudi z možnostjo pomorske vojne v Arktiki in zato Sovjetska Rusija z vso naglico dohiteva to, kar je bilo na severu zamujenega in zanemarjenega. Podmornica je zapustila 5. februarja svoje pristanišče in odplula v Grönlandsko morje proti ledeni gori, kjer je bila Papaninova ekspedicija. Bila je ves čas v brezžični zvezi z ledolomilci in celino. Gladko je preplula na 100 milj do Papaninovega taborišča. Ta čas so pa bili ledolomilci že pri ledeni gori in podmornica je dobila povelje, naj se vrne. To je bila bolj poskusna vožnja in izkazalo se je, da lahko pluje podmornica tudi pod ledom. To je znova sprožilo vprašanje ekspedicij s podmornicami k severnemu tečaju.

Zle duhove je izganjal

Pred kazenskim sodiščem v Padovi se je zagovarjal oni dan 54-letni Mariano Carlevarie. Bil je strežnik v bolnici, od koder je prišel v hišo kmetice Marie Baldan, ki je bila že 13 let priklenjena na bolniško posteljo. Zdravniki ji niso mogli pomagati. Mariano je bil prepričan, da je napol zdravnik in sklenil je ozdraviti kmetico. Natvezil ji je, da so jo obsedli zli duhovi in jo priklenili na bolniško posteljo zato, da bi mogli na drugih krajih sveta uganjati z njenim telesom svoje vragolije. Zli duhovi naj bi se naselili v njenem telesu in hodili tako po svetu. Mariano je začel kmetico zdraviti in celih pet mesecev je pridno izganjal iz nje zle duhove, toda brez uspeha.

Končno, ko žena ni več verjela njegovi zdravniški umetnosti, se je odločil za energičen dokaz, da je na pravi poti. Poiskal je pajdaša in ga preoblekel v strašilo. Po lečenju je odhajal nekega dne njegov pajdaš dostojanstveno iz sobe. Kmetica se je tako ustrašila, da jo je bolezen res popustila. Planila je k vratom, skozi katera je izginil duh. Tam jo je pa od razburjenja zadela kap. Pred sodiščem se je izkazalo, da si Mariano ni bil izmislil zgodbe z duhom zato, da bi izvabil od kmetice denar. Zato je bil obsojen samo na 10 mesecev pogojno. Če bi pa kmetice slučajno ne zadela kap, bi bil Mariano proglašen za čudodelnega zdravnika.

Hitlerjeva in Mussolinijeva roka

Iz New Yorka poročajo, da je pravkar izšla obširna razprava dr. Josefa Ranalda o človeških rokah ter spoznavanju značaja in usode človeka po dlani. Ranald je študiral tudi na Dunaju, kjer se je že pred leti ukvarjal s to vedo. Med drugim piše v svoji knjigi tudi o rokah dveh evropskih diktatorjev in pravi, da kaže Hitlerjeva roka poteze neomejenih možnosti. On ima tudi poteze ljudi, vajenih vladati brez najmanjšega odpora in ljudi, čijih povelja morajo biti vedno brezpogojno izpolnjena. Zelo zanimivo ima Hitler črto usode. Podobna je križu, pod sredincem pa prehaja v obliko zvezde.

Mussolini ima Hitlerjevi podobno roko. Razlika je samo v črtah energije, ki so na Mussolinijevi roki mnogo jasnejše. Krivulja sreče je pri Mussoliniju bolj zastrta in po nji se vidi, da je bil italijanski diktator večkrat v nevarnosti. To pa visoko odtehta jasna in nepretrgana črta usode.

Iz Maribora

— **Prijava ribarskih pravic.** Vsi posestniki ribarskih pravic se opozarjajo, da do vključno 28. aprila prijavijo svoje pravice kraljevski banski upravi v Ljubljani. Tozadevni potrebni oklic je na oglasni deski mestnega poglavarstva.

— **Velika noč v mariborskem gledališču.** V nedeljo popoldne bo ponovitev zelo zabavne in izvrstno sprejete Parmove operete »Nepravi nečak«. Zvečer premiera veličastne duhovne igre »Slehernik«. Na veliki ponedeljek popoldne bo prva repriza »Slehernika«, zvečer pa letošnji operetni šlager »Pod to goro zeleno«. Pri obeh operetnih predstavah veljajo znižane cene.

— **Še so pošteni ljudje.** Učenec osnovne šole Ivan Duh je prinesel na policijo žensko ročno torbico, v kateri je bilo 345 din in ki jo je našel v Vetrinjski ulici. V torbici je tudi prometna knjižica, izdana od sreskega načelstva v Ljubljani na ime Otilija Jurkovič, Studenec 23 pri Ljubljani. Lastnica naj torbico dvigne pri mariborski policiji.

— **Za novo kolektivno pogodbo stavbinskih delavcev.** Te dni je bilo v Mariboru zborovanje stavbinskih delavcev, na katerem so razpravljali o novi kolektivni pogodbi. Po novi pogodbi naj bi znašala mezda 6 din za kvalificirane, 4.50 din za nekvalificirane in 7.50 din za preddelavce na uro. Upati je, da bo stavbinsko delavstvo te prejemke tudi dobilo.

— **Pod avto** je prišel na Tržaški cesti kolesar Ludvik Bezjak s Pobrežja. Zadobil je tako hude poškodbe, da se zdravi v bolnici.

— **V potok je padla** v Puconcih v Prekmurju triletna posestniška hčerka Marjeta Jurič in utonila. Ko so potegnili otrokovo truplo iz vode, je bila vsaka pomoč brezuspešna.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Brez posebnega obvestila

Umrla nam je naša draga gospodična

Antonija Kadivec

trgovka in posestnica

previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb se vrši v soboto, dne 16. t. m. ob ½5. uri popoldne iz Bleiweisove c. št. 7 na pokopališče k Sv. Križu.

Mir in pokoj!

Maša zadušnica se bo brala v cerkvi Marijinega Oznanjenja v torek, dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj.

LJUBLJANA, dne 15. aprila 1938.

ŽALUJOČI OSTALI.

Vladimir:

Križana ljubezen

V Gaberju so pozdravljali zvonovi na Jožefovem hribu so peli in v zboru pritrkavali nad Teharjem pri Sv. Anj. Visoko v zelenečih krošnjah sadnega drevja so za gostoleli krilati pevci in dramili človeka v sončno velikonočno jutro. Odrešenje je objemalo izmučene duše: Vojne je konec! Mir prihaja, mir, naš mir...

Pri oknu sva slonela z Malvino in poslušala, kako veličastno poje priroda himno pomladi in vstajenju.

— Mrtvi obtožujejo, — je rekla, ko se je zagledala v vrtiček za hišami, kjer so med trhlimi križi z rož padale rosne kapljе in blestele v soncu liki biserne solze. — Ali ni strašno, — je dejala v užaljeni otožnosti, — da se ljudje glooko vesele in uživajo v bolečinah, trpljenju in solzah razbičanih in krvavečih množic?!

Nisem odgovoril, nisem se nič vprašal, zakaj so živeli in čemu so umrli oni, ki spe pod njimi. Poznal sem jih. V ognju in groznem vojnem besu smo bili krvaveči bratje. Čutim in vem, kako močno je bilo v njih hrepenenje po življenju, kako bridka in grenka jim je bila smrt.

Ne toži Malvina! Rosne kapljе govore o smrti, od vekomaj do vekomaj je zakon tak. Prideš, utrneš se in te ni več. Že takrat, ko so nam svetile krvave zarje, sem zaslutil strašno resničnost smrti. Malvina blagor ti, ko si še tako nežno mlada, da ne razumeš, zakaj morajo ljudje v trumah umirati.

— Učili so nas, da je Njegova zapoved večno življenje. Čemu torej ti mrliči? — me vzdrami Malvina iz misli in me gleda z vprašujočimi očmi. Kaj naj bi ji bil odgovoril, ko ni odgovora na to vprašanje! — — —

Leta beže. Veliki petek se je vrnil. Pod Gaštejem so se vile trume trudnih, neprespanih mož mater fantov in deklet, ki so se neprespani podvizali v fabriko, da se pozno zvečer še bolj zgarani spet vrnejo domov. Trpkost je sijala z vseh obrazov, ko so se prezirljivo ozirali na mestni breg. Pri treh križih na Kalvariji so se igrali otroci in smeje kazali s prstom na Kristove noge: — Glej, črvi mu žro nogo in mu jo še odžro!

O, ti blažena otroška prešernost! Kakor hitro sva z Malvino stopila izmed drevja, se je vrišče in kriče mlada truma odpodila proti Šempetru. Kaj je njej mar smrt in trohnoba, ko vendar polje po mladih žilah še neizrabljeno življenje!

S hriba je počasi prilezla pobožna starka, Lukova Marjanca, obesila venček velikonočnic in resja, prižgala lučko pod Božjo martro in molila. Vse pozna to blago ženico. Kadar prinese cvetja h križu, moli za vse izpod hriba, za Strašane in za vso faro tja do Bitenj in gori do Jcšta. Bog ve, za koga je vse zdajle prosila, zraven tudi za sina, ki odhaja vsako jutro na delo v fabriko, in še sebi za srečno zadnjo uro.

Z Malvino sva iz dalje opazovala ženico in je spričo njene iskrene vere nisva hotela motiti v molitvi. V jutranji lepoti naju je vabil Sv. Jošt, da bi šla z njegovega vrha občudovat zasnežene planine, po katerih je sonce sejalo bisere, pa polja in travnike, dehteče in zeleneče globoko pod nama.

V gozdu se je oglasila kukavica. Malvina je vsa srečna poslušala obljube snujočega življenja in z menoj vred ni niti slutila, kakšna senca je tedaj zarezala nekje v osrčju mesta, tam med fabriškimi zidovi. Joj, tam so za trenutek utihnili rohneči stroji. Delavci so Lukčevega snemali s transmisij in vlekli njegove zmečkane noge izmed kolesja, oj, prav tisti čas, ko je mati pod križem molila za sinov blagor in za svojo srečno zadnjo uro...

Zvečer, ko sva se z Malvino čez Kalvarijo vračala v mesto in so še gorele lučke pod Križanjim, so nama prišli po klancu naproti delavci s črno krsto na ramah. Nesli so materi sina domov, za njimi pa dolga vrsta pogrebcev, samih trpinov z žuljavimi rokami in gasnočimi očmi. Pod klanec so šli k materi Marjanci, ki je nestrpno pričakovala sina in z burkljami vlekla potico iz peči. Prebelo se ji je zapekla in mati je zaslutila nesrečo. Ozrla se je čez prag, da bi videla, če sin že prihaja. Tedaj zagleda črni sprevod, pade na kolena in presunljivo zajoče.

Veliki petek, ti nesrečni dan, ko je sin zjutraj zadnjikrat segel materi v roko, da se je zdaj tak vrnil k njej! Kako naj še govori beseda, ko niti solza ne more več — — —

Visoko v linah, pritrkavaje pojo zvonovi. Nad prebujenim poljem se je v rokah krepkih fantov vijejo bandera in plapolajo od Bitenj in Žabnice, od Kranja in Huj in iz vseh zvonikov nakeljske in predaške fare zvone zvonovi. Med bajtami in kajžami sitarjev, žimarjev in fabriških delavcev drhti pesem, se zliže radost belo oblečenih otrok in boža tiha molitev Strašanov. »Gospod je vstal!« vriskajo srca in slavospev v mogočni »Aleluja«.

Tam pod hribom, med roženkravtom in rožmarinom moli sklonjena mati. Njeno molitev duši jok; kajti v sobi za njo gore debele mrtvaške sveče. In zdaj, čisto iznenada se zasmeje in krikne skozi okno:

Sin, moj sin! Vrnite mi sina! Ogoljufali ste me zanj vi vsi, joj fabrika in Vstajenje!

Soseda priskoči trpeči na pomoč, toda mati Marjanca ne potrebuje več pomoči. Njen čas se je dopolnil in odhitela je k sinu, brez bolečin za vedno omahnila na njegovo krsto — — —

Zvečer, ko so še vedno peli zvonovi in vriskali fantje, sem sedel na klop pri križu. Velikonočnica mi je s križa padla v naročje. Križani je nagnil glavo, odprl oči in pritajeno vzdihnil:

— Zakaj ljudje zvone in me dramijo, čemu me budijo iz sanj? Ali še ni dovolj mojih ran in krvi?

Sin človekov je stopil s križa, me prijel za roko in me peljal visoko v hrib. Na nebu so se vžigale zvezde, v dalji je nekje zamirala fantovska pesem.

Z vrha hriba mi pokaže v silno daljavo, kjer je grmelo in rohnelo. Dim, puh smodnika in ekrazita, hrušč podirajočih se hiš, krik mož in vrišč bežečih žen, stok starcev in jok preplašenih otrok je polnil ozračje. In videl sem veste, posute s človeškimi trupli: Mati je z dojenčkom v naročju bežala, omahnila in brez krika za vekomaj obležala. V njeni vroči krvi je tonilo dete.

In Sin človekov se zgrozi: — Glej, za ljubezen, ki sem jo oznanjal, so me pribili na križ. In še jim ni dovolj. Gluhi so za ljubezen, le krvi hočejo in groze in zopet krvi.

In šla sva dalje. Razkošni dvori se odpro pred nama. Za zeleno mizo sede učeni pismarji in farizeji se urijo, da jih ne prehiti čas. Skozi mramorne stene ne vidijo upornih množic in ne požara, kjer že plamti. Ne slišijo grmenja v Španiji, ne besnenja v Kitaju, ne vidijo krvi, ki polni reke.

Sin človek mi seže v roko, žalostno vzdihne in se vrne na križ. Spet sem sam na klopi, ne ne: doma me trkanje vzdrami iz sanj. Pismonoša mi je prinesel velikonočne pozdrave, ki mi jih pošilja Malvina: — Slonim pri oknu in gledam rože. Zakaj mora vedno živeti krivica? Veselo veliko noč! Malvina.

Kaj naj ji pišem: — Propadlo je pravo, beseda moža nič več ne velja, sožitje med ljudmi je porušeno. Toda verujem, da bo nekoč drugače in Ti v tej veri želim, da učakaš tudi ti tiste bodoče, lepše veljke noči.

Tako sem ji pisal in mislil Nanj, ki je stopil s križa, na žalostno mater Marjanco in njenega sina, ki mu je bila divja transmisija smrtni križ. O, vem, da ste križali vso ljubezen, kolikor jo je kje na svetu, zato pa tudi vem, da mora priti ura, ko se zagrinjalo pretrga do tal. Za to uro je vredno živeti, trpeti in umreti; kajti ta ura je porok vstajenja in večnega življenja...

Črtico smo vzeli iz Vladimirjeve knjige »Mrtvi toži jo«, ki letos v maju izide.

Urejuje Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof — Vsi v Ljubljani